Doe: Bible for Acts

Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates
Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)
©2017 Wycliffe Associates
Available at https://bibleineverylanguage.org/translations
The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at https://unfoldingword.bible/ult/.
The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes
©2017 Wycliffe Associates
Available at https://bibleineverylanguage.org/translations
The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at https://unfoldingword.bible/utn.
The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.
You are free to:
Share — copy and redistribute the material in any medium or format. Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.
The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.
Under the following conditions:
Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at https://BibleInEveryLanguage.org." Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work. ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original. No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:
You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.
No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.

generated on Sun Feb 1 03:25:14 2026

Acts

1

[1]Kitabu cha umwaka nikiandika, Theofilo, nikilonga yose Yesu andusile kutenda na kufundisha, [2]mpaka siku ambayo Yeye
kahokeligwa kuchanya. Ino ikala baada ya kulava amli kufosela Roho Mtakatifu kwa mitume akalile kawasagula. [3]Baada
ya mateso yake, Yeye kaoneka kumwao akiwa hai pia na vithibitisho vingi vikishuhudila. Kwa siku alobaini
alijidhihilisha kumwao, na kalonga kuhusu umwene wa Mulungu.[4]Akalie akitinkhana hamwe nao, aliwaamulu
wasihalawe Yelusalemu, lakini wagoze kwa ajili ua ahadi ya Tata, ambayo, alilonga, ''Muhulika kulawa kumwangu
[5]kwamba Yohana alibatiza kabisa kwa mazi, lakini nambatizigwe kwa Roho Mtakatifu muna siku zino ndodo.''[6]Na
wakalile watinkhana haamwe wakamuuza, ''Mndewa, vino uno ndio muda nauwabwelezele Isilaili umwene?'' [7]Yeye
akawalongela, ''Siyo sawa kumwenu kumanya wakati au majila ambayo Tata amekusudia kwa mamlaka yankhe
mwenyewe.'' [8]Lakini namhokele nguvu, wakati Roho Mtakatifu ahoeze kuchanya mmwenu, na mweye namuwe
mashahidi wangu kose muna Yelusalemu na Uyahudi yose na Samalia mpaka uhelelo wa isi.''[9]Mndewa Yesu alongile kale
yano, wakiwa wolola kuchanya, Yeye kainuliigwa kuchanya, na wingu dikamgubika sekewamuone kwa meso yao.
[10]Wakati wolola kuulanga kwa makini akiita, ghafla, wanthu waidi watimalala mgati mmwao wavala mavazi mazelu.
[11]Wakalonga, ''Mweye wanthu wa Galilaya, hangi motimalala hano mkilola kuulanga?'' Yuno Yesu aliyepaa kuchanya
kuulanga naabwele kwa namna ila ila gesa mmuonile akiita kuulanga.[12]Ndipo wakabwela Yelusalemu kulawa mui mlima
wa mizeituni, ambao uko haguhi na Yelusalemu, mwendo wa siku ya Sabato. [13]Wafikile wakaita mudigholofa wakalille
wakikala. Nao ni Petro, Yohana, Yakobo, Andrea, Filipo, Thomaso, Batholomayo, Mathayo, Yakobo Mwana wa Alfayo,
Simoni Zelote na Yuda Mwana wa Yakobo. [14]Wose waliungana gesa munthu imwe, kwa juhudi wakala wakiendelea muna
malombi. Hamwe na hao walikuwepo wanawake, Maliamu Mami yake Yesu, na kaka zake.[15]Katika siku zila Petro
akatimalala mgati ya lumbu, gesa wanthu 120, akalonga, [16]Lumbu, ikala lazima kwamba maandiko yatimizigwe, ambapo
zamani Roho Mtakatifu kalonga kwa mlomo wa Daudi kuhusiana na Yuda, ambaye aliwaelekeza wala wamgwilile Yesu.
[17]Kwa kuwa yeye kakala imwe wenthu kahokela fungu dyake da faida muna ino huduma.'' [18](Lelo munthu yuno kagula
eneo kwa kila akihokele kwa ubananzi wankhe na hapo kalagala akitanguliza mutwi, mtufi ukatulika na munda wake
wose ukawa wazi yakatilika. [19]Wose waishile Yelusalemu wahulika kuhusu dino, hivyo eneo hilo wakaditanga kwa lugha
yao ''Akeldama'' idyo ni ''mgunda da damu.'')[20]''Mui kitabu cha Zabuli iandikigwa, 'Goza eneo dyake diwe hame na
sekeiluhusiigwe hata imwe kuishi hadya;' na 'Luhusu munthu imwenga asole nafasi yake ya ulongozi.'[21]Hiyo ni muhimu,
kwa hiyo, imwe wa wanawalume ambao walongozana nacheye wakati Mndewa Yesu alawile na kuingila mgati mmwetu,
[22]kwandusila mui ubatizo wa Yohana mpaka siku ila atwawaligwe kuchanya, lazima awe shahidi wa ufufulo hamwe
nacheye. [23]''Wakaika kulongozi wanawalume waidi, Yusufu kotangigwa Balnaba, ambaye pia katangigwa Yusto na
Mathia.[24]Wao walomba wakalonga, ''Weye, Mndewa, komanya mioyo ya wanthu wose, hivyo ika wazi ilihi mgati ya waidi
wano ambaye kumsagula [25]kusola nafasi muna huduma na utume, ambapo Yuda alitenda ubananzi na kwita hanthu
pake.'' [26]Wakatoa kula kwa ajili yao, na kula ikamlagalila Mathia ambaye kahesabiigwa hamwe na wala mitume kumi na
imwe.

2

[1]Ifikile siku ya Pentekoste, wose wakala hamwe hanthu hamwe. [2]Ghafla ikalawila mdudumo kulawa kuulanga gesa upepo
mkali. Ukaimemeza nyumba yose wakalile wakala. [3]Aho zikawalawila ndimi, gesa ndimi za moto zigawanyika, zikawa
kuchanya mmwao kila imwe wao. [4]Wao wose wakamemezwa na Roho Mtakatifu na wakandusa kulonga kwa lugha
zimwenga, gesa vila Roho awajalile kulonga.[5]Lelo wakalaaho wayahudi wakalile woishi Yelusalemu, wacha Mulungu,
kulawa kila taifa hasi ya ulanga. [6]Dudumo zino zihulikigwe, kundi da wanthu dikeza hamwe na wakiwa na wasi wasi
kwa sababu kila muthu akawahulika wakilonga kwa lugha yake mwenyewe. [7]Waliduwa na kushagazigwa, wao
wakalonga, ''Kweli, wano wose wolonga siyo Wagalilaya?[8]Hangi cheye chowahulika, kila imwe muna lugha chielekigwe
nazo? [9]Wapalthia na Wamedi na Waelamu, na hao woishi Mesopotamia, Uyahudi, na Kapadokia, na katika Ponto na Asia,
[10]katika Fligia, Pamfilia, katika Misili, na hanthu ha Libya hata Kilene, na wageni kulawa Lumi, [11]Wayahudi na waongofu,
Waklete na Waalabu, chowahulika wakilonga muna lugha zetu kuhusu kazi za udaho wa Mungu.''[12]Wose wakala
wameduwaa na kutatanishwa; walongana wao kwa wao, ''Ino ina maana gani?'' [13]Lakini wamwenga walidhihaki
wakilonga, ''Wano wamemezigwa kwa mvinyo wasambi.''[14]Lakini Petro akatimalala hamwe na wala kumi na imwe,
akaguta nyangi, akawalongela, ''Wanthu wa Yudea na wose moishi hano Yelusalemu, hili dimanyike kumwenu, tegelezeni
kwa makini mbuli yangu. [15]Wanthu wano hawalewile gesa mnavyodhani, sababu saa zino ni imitondo saa nthatu.[16]Lakini
dino dikala dilongigwa kufosela kwa mlotezi Yoeli: [17]Itakuwa muna siku za uhelelo; Mulungu kolonga, nanitile Roho
wangu kwa wanthu wose. Wana wenu na wandele wenu nawalave ulotezi, wabwanga wenu wataona maono, na walala
wenu nawalote ndoto.[18]Vilavila kuchanya ya watumishi wangu na watumigwa wangu wa kike muna siku hizo, nanitile
Roho wangu, nao watatabili. [19]Nanilagise mauzauza kuchanya kuulanga na ishala hasi muiisi, damu, moto, na mafusho
ya moshi.[20]Nomanya nadibiduzigwe kuwa ziza na mwezi kuwa damu, kabla haizile siku nkhulu na ya ajabu ya Mndewa.
[21]Itakuwa ya kwamba kila imwe ambaye huditanga zina dya Mndewa ataokoka.'[22]Wanthu wa Isilaili, tegelezeni mbuli
zino: Yesu wa Nazaleti, mwanadamu aliyethibitishwa na Mulungu kumwenu kwa matendo ya udaho na mauzauza, na

ishala ambazo Mulungu kufosela Yeye mgati mmwenu, gesa mweye wenyewe ivomomanya- [23]Kwa sababu ya mpango
ukusudiigwe tangu mwanduso, na maalifa ya Mulungu, kalavigwa,na mweye, kwa mikono ya wanthu wabananzi,
mumsulubisha na kumkoma, [24]ambaye Mulungu kamwinula, akauhalava usungu wa mauti kumwake, kwa sababu
haidahike kumwake kumilikiigwa na huo.[25]Hivyo Daudi kolonga kuhusu yeye, 'Nimwona Mndewa daima kulongozi ya
cheni wangu, yeye yuko mkono wangu wa kudila hivyo basi sekenisogezigwe. [26]Kwa hiyo moyo wangu ukala na seko na
ulimi wangu usekezigwa. Pia mtufi wangu utaishi muna ujasili.[27]Sekeuileke nafsi yangu ite kuzimu, wala sekealuhusu
Mtakatifu wako kulola uozo. [28]Weye umedhihilisha kumwangu nzila za ugima; naunitende nimeme seko kulongozi ha
cheni yako.'[29]Lumbu, nodaha kulonga kumwenu kwa ujasili kuhusu tati yetu Daudi: yaeye kadanganika na akazikigwa,
na kabuli dyake da hamwe nacheye hata vino dielo. [30]Hivyo, kakala mlotezi na kamanya kuwa Mulungu alishapaa kwa
kilapo kumwake, kwamba naike imwe muna uzao wankhe mui kinthi cha enzi. [31]Kadiona dino haluse, na akalonga
kuhusu ufufulo wa Kilisito, 'wala kakala halekigwe kuzimu, wala mtufi wake hauozile.'[32]Yuno Yesu - Mulungu alimfufua,
ambaye cheye wose ni mashahidi. [33]Kwa hiyo, akiwa kainuligwa muna mkono wa kulume wa Mulungu, na akiwa
kahokela ahadi ya Roho Mtakatifu kulawa kwa Tata, yeye kagigida ino ahadi, ambaye mweye moona na kuhulika.[34]Kwani
Daudi hapaile kwita kuulanga, lakini kolonga, 'MNDEWA kalonga kwa Mndewa wangu, [35]''kala mkono wangu wa kudila,
mpaka nitakapowatenda adui zako kigoda kwa ajili ya migulu yako. [36]Kwa hiyo nyumba yose ya Isilaili na imanye kwa
hakika kwamba Mulungu kamtenda Yeye kuwa Mndewa na Kilisito, yuno Yesu ambaye mlimsulubisha.''[37]Lelo wahulikile
hivyo, wasomigwa muna imiyoyo yao, wakamlongela Petro na mitume wamwenga, ''Lumbu, chitendeze?'' [38]Na Petro
akawalongela, ''Tubuni na Mbatizigwe, kila imwe wenu, muna zina da Yesu Kilisito kwa ajili ya msamaha wa bananzi
zenu, na namhokele zawadi ya Roho Mtakatifu. [39]Kwani kumwenu ni ahadi na kwa wana wenu na kwa wala wose
walioko kutali, wanthu wengi kwa kadili Mndewa Mulungu wenthu ivoawatange.''[40]Kwa mbuli mengi alishuhudila na
kuwasihi; akalonga, ''Jiokoeni mlawe katika kyelesi kino kihile.'' [41]Ndipo wakayahokela mbuli yake na wakabatizigwa,
aho wakaongezeka katika siku hiyo gesa nafsi elfu nthatu. [42]Wakaendelea katika mafundisho ya mitume na ushilikiano,
katika kuumega mgate na katika malombi.[43]Hofu ikeza kuchanya ya kila nafsi, na mauzauza mengi na ishala zikatendeka
kufosela mmitume. [44]Wose waaminile wakala hamwe na kuwa na vinthu vyao hamwe, [45]na waliuza vinthu na milki zao
na kugawanya kwa wose kulingana na hitaji da kila imwe.[46]Hivyo siku baada ya siku waliendelea wakiwa na lengo
dimwe katika hekalu, na walimega mgate mui kaya, na walisshiliki ndiya kwa seko na unyenyekevu wa moyo;
[47]walimsifu Mulungu na wakiwa na kibali na wanthu wose. Mndewa aliwaongeza siku kwa siku ambao wakala
wakiokoigwa.

3

[1]Lelo Petro na Yohana wakala wanaelekea katika hekalu wakati wa malombi, saa tisa. [2]Munthu fulani, kiwete tangu
kuelekigwa, kakala akipapigwa kila siku na kakala akilazigwa katika mlango wa hekalu wotangigwa unogile, ili adahe
kulomba sadaka kulawa kwa wanthu wakalile wakiita mudihekalu. [3]Awaonile Petro na Yohana wokalibia kuingila
mudihekalu, aliomba sadaka.[4]Petro, akimkazia meso, hamwe na Yohana, akalonga, ''chilole sheye.'' [5]Kiwete akawalola,
akilolela kuhokela kinthu fulani kulawa kumwao. [6]Lakini Petro akalonga, ''fedha na dhahabu nie nabule, lakini kila
niwilenacho nanilave kumwako. Katika zina da Yesu Kilisito wa Nazaleti, genda.''[7]Petro akamsola kwa mkono wankhe wa
kudila, na akamwinula kuchanya: mala imwe migulu mmwake na vifundo vya mifupa yake vikapantha nguvu.
[8]Akizumpha kuchanya, munthu kiwete katimalala na akandusa kugenda; akaingila mudihekelu hamwe na Petro na
Yohana, akigenda, akizumpha, na kumsifu Mulungu.[9]Wanthu wose walimwona akigenda na kumsifu Mulungu.
[10]Wakatambula kwamba kakala ni yula munthu ambaye kakala akikala akilomba sadaka mui mlango unogile wa hekalu;
wamemigwa na mshangao na kustaajabu kwa sababu ya kila kilawile kumwake.[11]Namna akalile kawatozelela Petro na
Yohana, wanthu wose kwa hamwe wakakimbilila mui ukumbi wotangigwa wa Suleimani, wakisangala nkhani. [12]Petro
adionile dino, yeye akawajibu wanthu, ''Mweye wanthu wa Isilaili, hangi moshangala? Hangi moyaelekeza meso yenu
kumwetu, gesa kwamba chimtenda yuno agende kwa nguvu zetu wenyewe au uchaji wenthu?.''[13]Mulungu wa Ibrahimu,
na wa Isaka, na wa Yakobo, Mulungu wa Tati zetu, kamtukuza mtumishi wankhe Yesu. Yuno ndiye ambaye mweye
mlimkabidhi na kumlema kulongozi ya uso wa Pilato, japo yeye kakala kaamula kumlekela hulu. [14]Mlema Mtakatifu na
Mwenye Haki, na badala yake mlonda mkomaji alekeligwe hulu.[15]Mweye mumkoma Mwene wa ugima, ambaye Mulungu
alimfufua kulawa kwa wefile - Cheye ni mashahidi wa dino. [16]Lelo, kwa imani katika zina dyake, munthu yuno ambaye
momuona na kumanya, katendigwa kuwa na nguvu. Imani ambayo yofosela kwa Yesu imwinkha yeye afya ino kamilifu,
kulongozi mmwenu mweye wose.[17]Lelo.Lumbu, nomanya kwamba mlitenda katika ubozi, ndivyo pia watendile vilongozi
wenu. [18]Lakini mbuli ambayo Mulungu aliwalongela haluse kwa mmilomo ya walotezi wose, kwamba yuno Kilisito
koteseka, sambi kayatimiza.[19]Kwa hiyo, tubuni na mbiduke, ili kwamba bananzi zenu zidahe kulavigwa kabisa, kusudi
zize nyakati za kubuludika kulawana na uwepo wa Mndewa; [20]na kwamba adahe kumtuma Kilisito ambaye akateuligwa
kale kwa ajili yenu, Yesu.[21]Yeye ndiye ambaye lazima ulanga zihokela mpaka wakati wa kubwelezigwa kwa vinthu vyose,
ambavyo Mulungu kalongelela umwaka za umwaka kwa milomo ya walotezi watakatifu. [22]Hakika Musa akalonga,
'Mndewa Mulungu atainula mlotezi gesa nie kulawa katika lumbu zenu. Namumtegeleze kila kinthu ambacho
nawaalongele mweye. [23]Nailawile kwamba kila munthu ambaye hategeleza kwa mlotezi huyo ataangamizigwa kabisa
alawe mgati ya wanthu.'[24]Ena, na walotezi wose kulawila Samweli na wala wainzile baada yake, walonga na walitangaz
siku hizo. [25]Mweye ni wana wa walotezi na wa lagano ambadyo Mulungu kaditenda hamwe na mababu, gesa alongile

kwa Abrahamu, 'Katika mbeyu yako familia zose za isi nazibalikiigwe.' [26]Baada ya Mulungu kumwinula mtumigwa
wankhe, alimtuma kumwenu mwanduso, ili awabaliki mweye kwa kubiduka kulawa muna ubananzi wenu.''

4

[1]Wakati Petro na Yohana wakalile wakilonga na wanthu, makuhani na mlinzi wa hekalu na masadukayo wawaitila.
[2]Wakala waudhika nkhani kwa sababu Petro na Yohana wakala wowafundisha wanthu kuhusu Yesu na kutangaza
kuchanya ya kufufuka kumwake kulawa kwa wefile. [3]Wakawagwila na kuwaika mudigeleza hadi imitondo iinzile, kwani
tayali ikala jioni. [4]Lakini wanthu wengi wakalile wahulika ujumbe waliamini; na idadi ya wanawalume wakalle
wameamini wakadidiligwa kuwa elfu tano.[5]Hata ifikile imitondo siku iinzile, kwamba wakulu wao, walala na waandishi,
kwa hamwe walikusanyika Yelusalemu. [6]Anasi kuhani mkulu kakalaaho, na Kayafa, na Yohana, na Iskanda, na wose
wakalile ni lumbu wa kuhani mkulu. [7]Wakalile wawaika Petro na Yohana mgati mmwao, wawauza, ''Kwa udaho ulihi, au
kwa zina dilihi menda dino?''[8]Kamala, Petro, akiwa kamema Roho Mtakatifu, akawalongela, ''Mweye wakulu wa wanthu,
na walala, [9]gesa cheye siku ya dielo chohojiwa kuhusu tendo dinogile ditendigwe kwa munthu yuno mtamu - kwa namna
ilihi munthu yuno katendigwa mgima? [10]Hebu dimanyike hilo kumwenu na kwa wanthu wose muna Isilaili, kwamba
kwa zina da Yesu Kilisito wa Nazaleti, ambaye mlimsulubisha, ambaye Mulungu kamkola kulawa kwa wefile, ni kwa
nzila yankhe kwamba munthu yuno kotimalala hano kulongozi mmwenu akwa mwenye afya.[11][12]Yesu Kilisito ni yuwe
ambadyo mweye wazengaji mdizalau, lakini ambalo ditendigwa kuwa yuwe kulu da hankhanda. Hebule wokovu katika
munthu imwenga awaye yose. Kwa maana hebule zina dimwenga hasi ya kuulanga wenkhigwe wanthu, ambadyo kwa
idyo chodaha kuokoigwa.''[13]Lelo waonile ujasili wa Petro na Yohana, na wakagundua kwamba wakala ni wanthu
wakawaida webule na elimu, walishangaa, wakamanya kwamba Petro na Yohana wakala hamwe na Yesu. [14]Kwa sababu
walimwona yula munthu ahonyigwe katimalala hamwe nao, hawakuwa na kinthu cha kulonga dhidi ya dino.[15]Lakini
wakalile wawaamulu kale mitume wahalawe kulongozi ya mkutano wa balaza, wakalonga wao kwa wao. [16]Walonga,
nachiwatendeze wanthu wano? Ni kweli kwamba mauzauza utendeka kufosela wao womanyika na kila imwe anayeishi
Yelusalemu; hachidaha kudilema hilo. [17]Lakini, ili kwamba mbuli dino disienele mgati mwa wanthu, hebu chiwaonye
sekewalonge kaidi kwa munthu yeyose kwa zina dino. [18]Wawatanga Petro na Yohana mgati na kuwaamulu kamwe
sekewalonge wala kufundisha kwa zina da Yesu.[19]Lakini Petro na Yohana walijibu na kuwalongela, ''Gesa ni sahihi
mmeso pa Mulungu kuwatii mweye kufosa Mulungu, hukumuni wenyewe. [20]Maana cheye hachidaha kuleka kuyalonga
mbuli ambayo chiyaona na kuyahulika.''[21]Baada ya kuwaonya nkhani Petro na Yohana, wakawaleka waite. Hawadahile
kupata sababu yoyose ya kuwaadhibu, kwa sababu wanthu wose wakala wakimsifu Mulungu kwa kila kikaka
kitendigwa. [22]Munthu akalile kahokela uzauza wa uhonyaji alipata kuwa na umli zaidi ya miaka alobaini.[23]Baada ya
kuwaleka hulu, Petro na Yohana weza kwa wanthu wao na kuwataalifu yose ambayo makuhani wakulu na walala
wakala wawalongela. [24]Wayahulikile, wakaguta nyangi zao wa hamwe kwa Mulungu na kulonga, ''Mndewa, weye
uumbile ulanga na isi na bahali na kila kinthu mgati mmwake, [25]weye ambaye, kwa Roho Mtakatifu, kwa mulomo wa tati
yetu Daudi, mtumigwa wankho, kulonga, ''Hangi wanthu wa mataifa watenda ghasia, na wanthu wametefekali mbuli
zihile.[26]Wamwene wa isi wamejipanga hamwe, na watawala wamekusanyika kwa hamwe dhidi ya Mndewa na dhidi ya
masihi wankhe.''[27]Ni hakika, wose Helode na Pontio Pilato, hamwe na wanthu wa mataifa na wanthu wa Isilaili,
walikusanyika ka hamwe muna mji uno dhidi ya mtumigwa wako mtakatifu Yesu, ambaye kumhaka mavuta.
[28]Walikusanyika kwa hamwe kutenda yose ambayo mkono wako na mapenzi yako yaliyaamulu tangu awali kabla
hayanalawila.[29]Lelo, Mndewa, yalole matisho yao, na ukawajaalie watumigwa wankho kudinena mbuli dyako kwa ujasili
wose. Ili [30]kwamba ahokonyoosha mkono wako kuhonya, ishala na maajabu vidahe kulawila kufosela zina da mtumigwa
wankho mtakatifu Yesu.'' [31]Wakomelezile kulomba, hanthu ambadyo walikusanyika kwa hamwe ditikisigwa, na wose
wakamemezigwa na Roho Mtakatifu, na walonga mbuli da Mulungu kwa ujasili.[32]Idadi nkhulu ya wala waaminile wakala
na moyo umwe na roho imwe: na hebule hata imwe wao alongie kwamba chochose akimilikile kikala cha kumwake
mwenyewe; badala yake wakala na vinthu vyose shilika. [33]Kwa nguvu nkhulu mitume wakala wakiutangaza ushuhuda
wao kuhusu ufufulo wa Mndewa Yesu, na neema nkhulu ikala kuchanya yao wose.[34]Hakuwile na munthu yeyose mgati
mmwao ahungukiligwe na mahitaji, kwa sababu wanthu wose wakalile na hati za viwanja au nyumba, waliviuza na
kugala pesa ya vinthu wakalile wameuza [35]na kuviika hasi ya migulu ya mitume. Na mgawanyo utendigwa kwa kila
muumini, kulingana na kila imwe akalile na hitaji.[36]Yusufu, mlawi, munthu kulawa Kiplo, kenkhigwa zina da Balnabasi
na mitume (hiyo itafsiliigwa, ni mwana wa falaja). [37]Akiwa na mgunda, kadiuza na akagala fedha, akaziika hasi ya migulu
ya mitume.

5

[1]Hivyo, munthu imwe kotangigwa Anania, na Safila mkake waliuza tanthu ha mali, [2]na akafisa hanthu ha fedha wauzile
(mkake pia kadimanya dino), na akagala hanthu isigale na kuika mui migulu ya mitume.[3]Lakini Petro akalonga, ''Anania,
hangi kinyamkela kaumemeza moyo wako kulonga uvwizi kwa Roho Mtakatifu na kufisa hanthu ha mali ya mgunda?
[4]Wakati dikalile hadiuzigwe, hadikalile ni mali yako? Na baada ya kuuzigwa, hadikalile hasi ya uamuzi wankho? iwaze
uwaze mbuli dino muumoyo mmwako? Huwavwizile wanadamu, bali kumvwizila Mulungu.'' [5]Katika kuhulika mbuli
zino, Anania akalagala hasi na akakantha roho. Na hofu nkhulu iwazila wose wadihulikile dino. [6]Wabwanga wakeza
kulongozzi na kumgela muna sanda, na kumgala kunze na kumzika.[7]Baada ya masaa manthatu vino, mkake akaingila

mgati, asimanye ni mbwani kikala kilawila. 8Petro akamlongela, ''Nilongele, gesa muuza mgunda kwa thamani hiyo.''
Akalonga, ''Ena, kwa thamani hiyo.''9Kamala Petro akamlongela, ''Yowaze kwamba mmepatana kwa hamwe kumgeza
Roho wa Mndewa? Lola, migulu ya wala wamzikile mulumako iko muumlango, na nawakupape na kukugala kunze.''
10Ghafla akalagala muimigulu ha Petro, akakantha roho, na wala wabwanga wakeza ndani wakamtinkha kadanganika.
Wakampapa kumgala kunze, na kumzika haguhi na mulumake. 11Hofu nkhulu ikeza kuchanya ya kanisa, na kuchanya ya
wose wayahulikile mbuli zino.12Ishala nyingi na mauzauza vikala vyolawila mgati mwa wanthu kufosela mikono ya
mitume. Wakala hamwe muna ukumbi wa Sulemeni. 13Lakini, hebule munthu imwenga tofauti akalile na ujasili wa
kuambatana nao; hata hivyo, wenkhigwa heshima ya kuchanya na wanthu.14Na pia, waamini wengi wakala
wakiongezeka kwa Mndewa, idadi nkhulu ya wanawalume na wanawake, 15kiasi kwamba hata waliwapapa watamu
muimitaa, na kuwagoneza muimakomwa na mui makochi, ili kwamba Petro akiwa kofosa, kivuli chankhe kidahe
kushuka kuchanya mmwao. 16Aho pia, idadi nkhulu ya wanthu weza kulawa miji izunguukile Yelusalemu, wakiwagala
watamu na wose wapagawile na roho while, na wose wahonyigwa.17Lakini kuhani mkulu aliinuka, na wose wakalile
hamwe naye (ambao ni wa dhehebu da masadukayo); na wamemigwa na wivu 18wakanyosha mikono yao kuwagwila
mitume na kuika mgati ya geleza da jumla.19Na wakati wa ichilo wasenga wa Mndewa akaifungua milango ya geleza na
kuwalongoza kunze na kulonga, 20''Gendeni, mkatimalale mudihekalu na kuwalongela wanthu mbuli yose ya Ugima uno.''
21Wahulikile dino, waingila mudihekalu wakati wa kupambazuka na kufundisha. Lakini, kuhani mkulu keza na wose
wakalile naye, na kuitisha balaza dyose kwa hamwe, na walala wose wa wanthu wa Isilaili, na kuwatuma mudigeleza ili
kuwagala mitume.22Lakini watumigwa waitile, hawawafikile mudigeleza,, wakabwela na kulava taalifa, 23''Chifika geleza
difungigwa goya salama,na walinzi watimalala mudilango, lakini chikalile chikifungula, hachionile munthu ndani.''24Lelo
wakati jemedali wa hekelu na makuhani wakulu wahulikile mbuli zino, waingiligwa na shaka nkhulu kwa ajili yao
wakiwaza nadiweze jambo dino. 25Kamala imwe akeza na kuwalongela, ''Wanthu muwaikile mudigeleza watimalala
mudihekalu na wofundisha wanthu.''26Hivyo jemedali kaita hamwe na watumigwa, na wakawagala, lakini bila ya
kutenda vulugu, kwa sababu wawaogoha wanthu wadahile kuwatoa kwa mayuwe. 27Ahowawagalile kale, wawaika
kulongozi ya balaza. Kuhani mkulu aliwahoji 28akilonga, ''Chiwaamulu sekemfundishe kwa zina dino, na ankhali
muimemeza Yelusalemu kwa fundisho dyenu, na kutamani kugala damu ya munthu yuno kuchanya mmwetu.''29Lakini
Petro na mitume wakajibu, ''Lazima chimtii Mulungu kufosa wanthu. 30Mulungu wa tati zetu alimfufua Yesu, mumkomile,
kwa kumtundika kuchanya ya biki. 31Mulungu alimtukuza muna mkono wankhe wa kulume, na kumtenda kuwa Mkulu
na mwokozi, kulava toba kwa Isilaili, na msamaha wa ubananzi. 32Chaye ni mashahidi wa mbuli zino, na Roho Mtakatifu,
ambaye Mulungu kamlava kwa wala womtii.''33Wajumbe wa balaza wahulikile vino, watozigwa na hasila wakalonda
kuwakoma mitume. 34Lakini phalisayo atangigwe Gamalieli, mwalimu wa shelia, aheshimiigwe na wanthu wose,
katimalala na kuwaamulu mitume wasoligwe kunze wa muda mguhi.35Kamala akawalongela, ''Wanawalume wa Isilaili,
iweni makini nkhani na kila mochipendekeza kuwatendila wanthu wano. 36Kwa sababu, umwaka zifosile, Theuda
aliinuka na kujidai kuwa munthu mkulu, na idadi ya wanthu, wapantha mia nne wakamkola. Kakomigwa, na wose
wakalile womtii walitawanyika na kwaga. 37Baada ya munthu yuno, Yuda mgalilaya, aliinuka siku zila za kuandikiigwa
sensa, akavuta wanthu wengi nyuma mmwake. Naye pia akaga na wose wakalile wakimtii walitawanyika.38Lelo
nowalongela, jiepusheni na wanthu wano na muwaleke wenyewe, kwa sababu, gesa mpango uno au kazi ino ni ya
wanthu naikwasigwe. 39Lakini gesa ni ya Mulungu, sekemdahe kuwazuila; modaha mkaifika hata moshindana na
Mulungu.'' Hivyo, walishawishika na mbuli zake.40Kamala, wawatanga mitume mgati na kuwachapa na kuwaamulu
sekewalonge kwa zina da Yesu, na wakawaleka waite zao. 41Wahalawa kulongozi ha balaza wakisekelela kwa sababu
wahesabiigwa kuwa wamestahili kuteseka na kutoheshimiigwa kwa ajili ya Zina hidyo. 42Kwa hiyo, kila siku, mgati ya
hekelu na kulawa nyumba hadi nyumba waliendelea kufundisha na kuhubili Yesu kuwa ni Masihi.

6 1Lelo katika siku zino, wakati idadi ya wanahina ikalile yoongezeka, lalamiko da Wayahudi wa Kiyunani dyandusa
dhidi ya Waeblania, kwa sababu wajane wao wakala wozimizigwa muna mgao wa kila siku wa ndiya.2Mitume kumi na
waidi wawatanga kusanyiko dyose da wanahina na kulonga, ''Siyo sahihi kumwetu kudileka mbuli da Mulungu na
kuhudumia muuimeza. 3Kwa hiyo, lumbu, saguleni, wanawalume saba, kulawa mgati mmwenu, wanthu wanogile,
wamemile Roho na hekima, ambao chodaha kuwakabidhi huduma ino. 4Na cheye, tutaendelea daima muna kulomba na
muna huduma ya mbuli.''5Hotuba yao ikaupendeza mkutano wose. Hivyo, wakamsagula Stefano, munthu amemile imani
na Roho Mtakatifu, na Filipo, Plokolo, Nikanoli, Timoni, Palmena, na Nikolao, mwongofu kulawa Antiokia. 6Waumini
wawagala wanthu wano kulongozi ha mitume, waombile na badaye wakawaikila mikono yao.7Hivyo, mbuli da Mulungu
dienela; na idadi ya wanahina ilizidi kuongezeka huko Yelusalemu; na idadi nkhulu ya makuhani wakaitii imani.8Na
Stefano, amemile neema na nguvu, kakala akitenda mauzauza na ishala nkhulu mgati mwa wanthu. 9Lakini aho
wakainuka baadhi ya wanthu wafuasi wa Sinagogi dotangigwa Sinagogi da Mahulu, na da Wakilene na da Waeskandelia,
na baadhi kulawa Kilikia na Asia. Wanthu wano wakala wakihojiana na Stefano.10Lakini, hawadahile kushindana na
hekima na Roho ambayo Stefano kakala akitumia muna kulonga. 11Kamala waliwashawishi baadhi ya wanthu kwa sili
kulonga, ''Chihulika Stefano akilonga mbuli ya kufulu dhidi ya Musa na dhidi ya Mulungu.''12Waliwashulutisha wanthu,
walala, na waandishi, na kumwitila Stefano, wakamgwila, na kumgala kulongozi ya balaza. 13Wawagala mashahidi wa
uvwizi, walongile, ''munthu yuno haleka kulonga mbuli zihile dhidi ya hanthu dino takatfu na shelia. 14Kwani chihulika
akilonga kwamba yuno Yesu wa Nazaleti atapabananga hanthu hano na kuzibidula destuli chikabidhiigwe na Musa.''

[15]Kila imwe akalile katika balaza, akaelekeza meso yankhe kumlola Stefano, nao wakaulola cheni yake ukala gesa cheni
wa msenga.

7

[1]Kuhani mkulu akalonga, "mbuli zino ni ya kweli"? [2]Stephano akalonga, "Lumbu na tati zangu, nihulikeni nie: Mulungu
wa utunyo kamlawila tati yetu Abrahamu wakati akalile Mesopotania, kabla hajaishi Halani,' [3]akamlongela,' Halawa
muna nchi yako na jamaa zako na uite muna nchi nolondanikulagise.'[4]Kamala akahalawa muna nchi ya Ukaldayo akaishi
Halani, kulawa aho, baada ya tati yake kudanganika, Mulungu akamgala mui mchi ino, woishi sambi. [5]Hamwinkhile
chochose gesa ulithi wankhe, hakuwile na hanthu hata ya kuika mgulu. Lakini Abrahamu kahidiigwa hata kabla hapatile
mwana kuwa naenkhigwe nchi gesa miliki yankhe na uzao wankhe.[6]Mulungu kalonga naye vino, ya kwamba wazao
wankhe wangeishi muna nchi ya ugeni, na kwaba wenyeji wa huko nawawatende kuwa watumigwa wao na kuwatenda
vihile kwa muda wa miaka mia nne. [7]Na Mulungu akalonga, nadihukumu taifa ambadyo nadiwatende mateka, na baada
ta aho nawalawe na kuniabudu muna hanthu ino.' [8]Na akamwinkha Abrahamu lagano da suna, hivyo Abrahamu akawa
tata wa Isaka akamtahili siku ya nane; Isaka akawa tata wa Yakobo, na Yakobo akawa tata wa mababu zenthu kumi na
waidi.[9]Mababu zenthu wakamwonea wivu Yusufu wakamuuza katika nchi ya Misili, na Mulungu kakala hamwe naye,
[10]na akamuokola muna mateso yake, na akamwinkha fadhili na hekima kulongozi ya Falao mwene wa Misili. Falao
akamtenda awe mtawala kuchanya ya Misili na kuchanya ya nyumba yankhe yose.[11]Basi kukala na nzala na mateso
mengi katika nchi ya Misili na Kanani, na tati zetu hawawapatile ndiya. [12]Lakini Yakobo ahulikile kuna nafaka Misili,
aliwatuma tati zetu kwa mala ya mwanduso. [13]Katika nthambo ya kaidi Yusufu akajionyesha kwa lumbu zake, familia ya
Yusufu ikamnyika kwa Falao.[14]Yusufu akawatuma lumbu zake kwita kumlongela Yakobo tati yao eze Misili, hamwe na
jamaa yake, jumla ya wanthu wose ni sabini na tano. [15]Hivyo Yakobo akashuka Misili; kamala yeye hamwe na tati zetu.
[16]Wakasoligwa hata Shekemu wakazikigwa muna kabuli ambadyo Abrahamu kadigula kwa vipande vya fedha kulawa
kwa wana wa Hamoli huko Shekemu.[17]Wakati wa ila ahadi ambayo Mulungu alimwahidi Abrahamu ulipokalibia, wanthu
wakiwa wameongezeka huko Misili, [18]wakati huo aliinuka mwene imwenga kuchanya ya Misili, mwene hamanyile
kuhusu Yusufu. [19]Huyo mwene imwenga akawavwizila wanthu wenthu na kuwatenda yehile tati zetu, na kuwakwasa
wana wao vinkhele ili sekewaishi.[20]Katika kipindi kila Musa kaelekigwa; kakala goya kulongozi ha Mulungu, akaleleigwa
miezi minthatu katika nyumba ya tati yake. [21]Wakati akwasigwe, mndele wa Falao akamsola akamlela gesa mwanage.
[22]Musa kafundishigwa mafundisho yose ya Kimisili; kakala na nguvu muna mbuli na matendo. [23]Lakini baada ya kutimiza
miaka alobaini, ikamwizila muna moyo wankhe kuwatembelela lumbu zake, wana wa Isilaili. [24]Amwonile Mwisilaili
akitendewa yehile, Musa kamgalila na kulihiza kisasi akalile akimuonela kwa kumtoa Mmisili: [25]akifikili kuwa lumbu
zake nawamanye kwamba Mulungu kowaokola kwa mkono wankhe, lakini hawamanyile.[26]Siku iinzile akaita kwa baadhi
ya Waisilaili wakalile wogomba; akageza kuwapatanisha; akilonga,' Wandewa, Mweye ni lumbu; mbona mokoselana
mweye kwa mweye,? [27]Lakini aliyemkosea jilani yankhe akamsukumia kutali, na kulonga, 'Niani kakutenda mtawala na
muhukumu wenthu? [28]Weye kolonda kunikoma, gesa ivoumkomile Mmisili jana?"[29]Musa akakimbila baada ya kuhulika
hivyo; akawa mgeni muna nchi ya Midiani, ambaho akawa tata wa wana waidi. [30]Baada ya miaka alobaini kufosa,
msenga akamlawila katika jangwa da mlima Sinai, katika mwali wa moto mgati ya kichaka.[31]Wakati Musa aonile moto,
alishangaa na kustaajabu kila akionile, na agezile kukisogelea ili kukilola, lwangi wa Mndewa ikamwizila ikilonga, [32]'Nie
ni Mulungu wa tati zako, Mulungu wa Abrahamu, na wa Isaka, na wa Yakobo.' Musa akagudemeka na hasubutile kulola.
[33]Mndewa akamlongela, 'Vula vilatu vyankho, hanthu utimalalile ni hanthu patakatifu. [34]Niona mateso ya wanthu wangu
wakalile Misili; Nihulika kuugua kumwao, nanie nihulumuka ili niwaokole; lelo inzo, nitakutuma weye Misili.'[35]Yuno
Musa ambaye wamlemile, wakat walongile, 'niani kakutenda kuwa mtawala na mwamuzi wenthu?' _ kakala ndiye
ambaye Mulungu alimtuma awe mtawala na mkombozi. Mulungu alimtuma kwa mkono wa msenga ambaye kamlawila
Musa muikichaka. [36]Musa aliwalongoza kulawa Misili baada ya kutenda mauzauza na ishala katika Misili na katika
bahali ya Shamu, na katika jangwa kwa kipindi cha miaka alobaini. [37]Ni Musa yuno ndiye awalongelile wanthu wa Isilaili
kuwa, 'Mulungu nawaainulile mlotezi kulawa mgati mwa lumbu zenu, mlotezi gesa nie.'[38]Yuno ni munthu ambaye kakala
katika mkutano mudijangwa na msenga ambaye kalonga naye muna mlima Sinai. Yuno ndiye munthu ambaye kakala na
tati zenu, yuno ni munthu ambaye kahokela mbuli dililo hai na kuchipatila cheye. [39]Yuno ni munthu ambaye tati zenu
walema kumtii; wamsukumila kutali, na katika mioyo yao wabidukila Misili. [40]Katika kipindi hicho wamlongela Haluni.'
chitengenenzele milungu itakayotuongoza. Yuno Musa, akalile akituongoza kulawa katika nchi ya Misili, hachimanyile
kimpatile.'[41]Hivyo wakatengenenza ndama kwa siku hizo na wakalava sadaka kwa hiyo sanamu na wakasekelela kwa
sababu ya kazi ya mikono yao. [42]Lakini Mulungu akawabidula na kuwenkkha waabudu nthondo wa ulanga, gesa
ivoiandikigwe mui kitabu cha walotezi, 'Je Mnilavila nie sadaka za wanyama muwachinjile mudijangwa kwa muda wa
miaka alobaini, nyumba ya Isilaili?[43]Mtogola hema ya kutinkhana ya Moleki na nthondo ya mulungu lefani, na picha
muitengenenzile na kuwaabudu wao: na naniwagale kutali zaidi ya Babeli.'[44]Tati zetu wakala na hema ya kutinkhanila ya
ushuhuda mudijangwa, gesa Mulungu alivyoamulu alongile na Musa, kwamba angeitengenenza kwa mfano wa ula
auonile. [45]Dino ni hema ambadyo tati zetu, kwa wakati wao, wagaligwa katika nchi na Joshua. Ino ilawila wakati waingile
kumiliki taifa ambadyo Mulungu aliwawinga kabla ya uwepo wa tati zetu. Ino ikala vino hadi siku za Daudi, [46]ambaye
kapantha kibali mmeso ha Mulungu,' na akalomba kulonda makao kwa Mulungu wa Yakobo.[47]Lakini Selemani
kamzengela nyumba ya Mulungu. [48]Hata hivyo Aliye Kuchanya mui nyumba zizengigwe kwa mikono; ino gesa mlotezi

alongile, [49]Ulanga ni kinthi changu cha enzi, na isi ni hanthu ha kuikila migulu yangu. Nyumba ya aina gani
namnizengele?, kolonga Mndewa: au ni kulihi hanthu hangu ha kuhumulila? [50]Siyo mkono wangu utendile vino vinthu
vyose?"[51]Mweye wanthu wenye shingo ndala hamtahiligwe mioyo na magutwi, kila mala mompinga Roho Mtakatifu,'
motenda gesa tati zenu watendile. [52]Ni mlotezi ilihi katika walotezi ambaye tati zenu hawamtesile?. Wawakoma wose
walawilile kabla ya uzio wa Imwe mwenye Haki,' na sambi mmekuwa wasaliti na wakomaji wankhe pia, [53]mweye
wanthu muhokela shelia ila iagizigwe na wasenga lakini hamuitozile."[54]Kamala wajumbe wa balaza wahulikile mbuli
zino, wasomigwa mioyo yao, wakamsagila mazino Stefano. [55]Lakini yeye, akiwa kamema Roho Mtakatifu, kalola
kuulanga kwa makini na akauona utunyo wa Mulungu,' na kumwona Yesu katimalala mkono wa kulume wa Mulungu.
[56]Stefano akalonga, "Lola niona ulanga zifunguka, na Mwana wa Adamu katimalala mkono wa kulume wa
Mulungu."[57]Lakini wajumbe wa balaza wakaguta nyangi kwa lwangi za kuchanya, wakaziba magutwi yao,
wakamkimbilia kwa hamwe, [58]wakamkwasa kunze ya mji na wakamtoa mayuwe: na mashahidi wakavula nguo zao za
kunze na kuika hasi haguhi na migulu ya mbwanga atangigwe Sauli.[59]Wakalile wakimtoa mayuwe Stefano, aliendelea
kumtanga Mndewa na kulonga, "Mndewa Yesu, hokela roho yangu." [60]Akatoa mavindi na kutanga kwa lwangi mkulu,
"Mndewa, sekeuwahesabie bananzi ino. "Alongile yano, akakantha roho.

8

[1]Sauli kakala mui makubaliano ya chifo chankhe. siku hiyo ndipo aandusile kuwatesa kibidu cha kanisa dikalile
Yelusalemu; na waaminio wose waliotawantika muna majimbo ya Yudea na Samalia, isipokuwa mitume. [2]Wanthu
womcha Mulungu walimzika Stefano na kutenda maombolezo makulu kuchanya mmwake. [3]Lakini Sauli alilidhulu
nkhani kanisa. Kaita nyumba kwa nyumba na kuwabulluza kunze wanawake na walume, na kuwakwasila mudigeleza.
[4]Waaminio ambao wakala wametewanyika wankhali wadihubili mbuli. [5]Filipo akahulumuka muna mji wa Samalia na
akamtangaza Kilisito huko.[6]Baada ya matinkhano kuhulika na kulola ishala atendile Filipo; wakaika umakini kuchanya
ya kila alongile. [7]Kulawa aho wanthu wengi wagulikile, pepo wehile wawalawa wanthu kuno wakilila kwa lwangi kulu,
na wengi waholozile na viwete wahonywa. [8]Na kukala na seko nkhulu muna mji.[9]Lakini pakala na munthu imwe muna
mji ula zina dyake Simon, ambaye kakala akitenda usawi; ambao kautumila kuwashangaza wanthu wa taifa da Samalia,
wakati akilonga kuwa yeye ni munthu wa muhimu. [10]Wasamalia wose tangu mdodo hata mkulu, wakamtegeleza;
wakalonga; "munthu yuno ni ila nguvu ya Mulungu ambayo ni nkhulu." [11]Wakamtegeleza, kwa maana amewashsngaza
muda mtali kwa usawi wankhe.[12]Lakini wakati waaminile kuwa Filipo alihubili kuchanya ya umwene wa Mulungu na
nchanya ya zina da Yesu Kilisito, wabatizigwa, wanawalume kwa wanawake. [13]Na Simoni mwenyewe aliamini: baada ya
kubatizigwa, aliendelea kuwa na Filipo; aonile ishala na mauzauza yakalile ikiendelea, akasangala.[14]Wakati mitume wa
Yelusalemu wahulikile kuwa Samalia ihokela mbuli da Mulungu, wakawatuma Petro na Yohana. [15]Wakati wakalile
wakihulumuka wakawaombela; kwamba wamhokele Roho Mtakatifu. [16]Mpaka muda huo, Roho Mtakatifu kakala
hawashukile hata imwe wao; wakala tu wabatizigwa kwa zina da Mndewa Yesu. [17]Ndipo Petro na Yohana wakawaikila
mikono, nao wakamhokela Roho Mtakatifu.[18]Wakati Simoni aonile kwamba Roho Mtakatifu kalavigwa kufosela kuikigwa
mikono na mitume; akalonda kuwenkha pesa, [19]Akalonga, "Ninkheni ino nguvu, ili kila nolondanimwikile mikono
ahokele Roho Mtakatifu."[20]Lakini Petro akamlongela; pesa yako hamwe na weye yagile kutali, kwa sababu umedhani
kuwa kalama ya Mulungu yopatika kwa pesa. [21]Webule hanthu muna mbuli dino, kwa sababu moyo wako si mnyoofu
kulongozi ha Mulungu. [22]Hivyo basi tubu yehile yankho na kumlomba Mulungu labda nausameheigwe fikla za moyo
wankho. [23]Kwa maana noona uko muna sumu ya usungu na kifungo cha bananzi."[24]Simoni akajibu na kulonga,
"Mlombeni Mndewa kwa ajili yangu, kwa kuwa mbuli zose mlongile yodaha kunilawila.[25]Wkati Petro na Yohana wakalile
wameshuhudia na kuhubili mbuli da Mndewa, wabwela Yelusalemu kwa nzila hiyo; walihubili injili muna vijiji vingi vya
Wasamalia.[26]Basi msenga wa Mndewa akalonga na Filipo na kulonga, "Angaza na uite kusini muna nzila yogenda hasi ya
Yelusalemu kwitila Gaza." (Nzila ino iko muna jangwa). [27]Akaangaza na kwita. Lola, kukala na munthu wa Ethiopia,
towashi mwenye mamlaka kulu hasi ya kandase; malkia wa Ethiopia. Aikigwe kuchanya ya hazina yankhe yose; naye
kakala kaita Yelusalemu kuabudu. [28]Kakala akibwela kakala mudigali mmwake akisoma chuo cha mlotezi Isaya.[29]Roho
akalonga na Filipo, "Sogela haguhi na gali dino ukatozelezana nadyo. [30]"Hivyo Filipo akaita mbio, akamuhulika akisoma
muna chuo cha mlotezi Isaya; akalonga, Je komanya ikokochilonga?" [31]Muethiopia akalonga, "nanidaheze munthu
asiponilongoza?" Akamsihi Filipo akwele mudigali na kukala hamwe naye.[32]Lelo fungu da maandiko akalile akilonga
Muethiopia ni dino; Kaongozigwa gesa kondoo kwita muimachinjio kuchinjigwa; na gesa kondoo akanyamala hupi,
hafungulile mulomo wake: [33]Kwa kuhuzunishigwa kumwake hukumu yankhe ihalavigwa: Niani ataeleza kyelesi
chankhe? maisha yankhe yahalavigwa muna isi."[34]Hivyo towashi akamuuza Filipo, na kulonga, "nokulomba, ni mlotezi
ilihi ambaye koongeleiwa mbuli zankhe, ni kuhusu yeye, au za munthu imwenga"?. [35]Filipo akandusa kulonga, akandusa
kwa andiko da Isaya kumhubilia mbuli za Yesu.[36]Wakiwa muinzila, wakafika penye mazi,' towashi akalonga, "Lola, hana
mazi hano mbwani chozuila sekenibatizigwe?, [37]mbuli zino, "Hivyo Muethiopia akajibu "noamini kwamba Yesu Kilisito ni
Mwana wa Mulungu," (hayaumo muna maandiko ya umwaka). Ndipo Muethiopia akaamulu gali ditimalale. [38]Waita ndani
ya mazi, hamwe Filipo na towashi, Filipo akambatiza.[39]Wakati walawile mui mazi, Rohowa Mndewa ikamgala Filipo
kutali; towashi hamuonile, akaita nzila yankhe akisekelela. [40]Lakini Filipo akalawila Azoto. Akafosa muna mkoa ula na
kuhubili injili miji yose mpaka afikile Kaisalia.

9

1Lakini Sauli, aliendelea kulonga vitisho hata vya kifo kwa wanahina wa Mndewa, akaita kwa kuhani mkulu 2na
kumlomba balua kwa ajili ya masinagogi huko Dameski, ili kwamba akimpantha munthu aliye muna Nzila ila, awe
mwanamulume au mwanamke, awafunge na kuwagala Yelusalemu.3Hata akalile akisafili, ilawila kwamba akalibile
Dameski, ghafla ikamwangaza kosekose bunkhulo kulawa kuulanga,' 4naye akalagala hasi na akahulika lwangi
ikimlongela, ''Sauli, Sauli, mbona wonitesa nie?''5Sauli akajibu, U niani weye Mndewa? Mndewa akalonga, ''Nie ndiye Yesu
koniudhi; 6Lakini inuka, ingila mjini, nawe naulongigwe yakupasayo kutenda. 7Wala wanthu waitile hamwe na Sauli
wakahumula hupi, wakitegeleza lwangi, sekewaone munthu.8Sauli akainuka muna nchi na afungulile meso yankhe,
hadahile kulola kinthu, wakamtoze mkono wakamgala mpaka Dameski. 9Kwa siku nthatu haona, hadya, wala kung'wa.
10Basi pakala mwanahina Dameski zina dyake Anania, Mndewa akalonga naye muna maono, ''Anania.'' Na akalonga,
''Lola, na hano, Mndewa. 11''Mndewa akamlongela, ''Inuka uite zako muna mtaa wotangigwa Nyofu, na muna nyumba ya
Yuda na ukauze munthu kulawa Talso kotangigwa Sauli; maana angali kolomba; 12na alimwona muna maono munthu
zina dyake Anania akiingila na kumwikila mikono kuchanya mmwake ili kwamba apanthe kulola.13Lakini Anania
akajibu, ''Mndewa, nihulika mbuli za munthu yuno kwa wanthu wengi, kwa kiasi gani awatendile yehile watakatifu wa
huko Yelusalemu; 14Hano ana mamlaka kulawa kwa kuhani mkulu kumgwila kila imwe koditanga zina dyako. 15Lakini
Mndewa akamlongela, ''Genda, kwa maana yeye ni chombo teule kumwangu, akasola zina dyangu kulongozi ha Mataifa
na wamwene na wana wa Isilaili. 16Maana nitawalagisa yalivyo mengi yatakayompasa kutesigwa kwa ajili ya zina
dyangu.''17Anania akaita, akaingila mdya ukaya; Akamwikila mikono akalonga, Lumbu Sauli, Mndewa Yesu, akulawilile
muna nzila ukalile kokwiza, amenituma upanthe kulola kaidi na umemezigwe Roho Mtakatifu. 18Ghafla vikalagala
mmeso pankhe vinthu gesa magamba, akapantha kulola, akatimalala, akabatizigwa; akadya ndiya na kupata nguvu.
19Akakala hamwe na wanahina huko Dameski kwa siku nyingi.20Wakati huo huo akamtangaza Yesu muna masinagogi,
akilonga kwamba yeye ni Mwana wa Mulungu. 21Na wose wahulikile walishangaa na kulonga, ''Siyo munthu yuno
awabanangile wose watangile Zina dino huko Yelusalemu? Na hano keza kwa kusudi da kuwafuna na kuwagala kwa
makuhani.'' 22Lakini Sauli kawezeshigwa kuhubili na kuwatenda Wayahudi walioko Dameski wachanganyikiigwe na
kuthibitisha ya kuwa yuno ndiye Kilisito.23Baada ya siku nyingi, Wayahudi wakatenda shauli hamwe ili wamkome.
24Lakini mpango wao ukamanyika na Sauli. Wakamvizia muumlango imisi na ichilo wapanthe kumkoma. 25Lakini
wanahina wankhe wakamsola ichilo wakamshusha kufosela muukuta, wakamtelemsha hasi muna kisege.26Na Sauli
afikile Yelusalemu, kageza kujiunga na wanahina lakini wakala wakimuogoha, wasisadiki kuwa yeye ni mwanahina.
27Lakini Balbana akamsola na kumgala kwa mitume, Na akawaeleza jinsi Sauli amuonile Mndewa muinzila na Mndewa
alongile nae, na jinsi Sauli alivyohubili kwa ujasili kwa zina da Yesu huko Dameski.28Akatinkhana nao waingilile na
kulawa Yelusalemu. Akalonga kwa ujasili kwa zina da Mndewa Yesu, 29akihojiana na Wayahudi wa Kiyunani lakini
wakigeza mala kwa mala kumkoma. 30Wakati lumbu wamanyile mbuli idyo, wakamsola mpaka Kaisalia, na wamgale aite
Talso.31Basi kanisa dyose muna Uyahudi, Galilaya na Samalia, dikala na amani, na dizengigwa, na kugenda muna hofu ya
Mndewa na falaja ya Roho Mtakatifu, kanisa dikakula kwa kuongezeka idadi. 32Kamala ilawila Petro akalile
akizungukazunguka pande zose za mkoa, akawahulumukia waumini waishio muna mji wa Lida.33Akamuona huko
munthu imwe zina dyake Ainea, munthu huyo kawa mdikommwa miana minane; maana kakala kaholoza. 34Petro
akamlongela, ''Ainea, Yesu Kilisito akuhonye; Amka na ujitandikie komwa dyako,'' Mala akaamka. 35Na wanthu wose
wakalile Lida na Shaloni wamuonile munthu huyo, wambiidukila Mndewa.36Pakala na mwanahina Yafa kotangigwa
Tabitha, ambadyo ditafsiliigwa gesa ''Dolcas'' Yuno mwanamke kamema sankhani zinogile na matendo ya lehema
ayatendile kwa masikini. 37Ilawila muna siku hizo kaugula na akadanganika; wamunthile, walimpandisha chumba cha
kuchanya na kumgoneza.38Kwa vila Lida haguhi na Yafa, na wanahina wahulika kwaba Petro kakala huko, waliwatuma
wanthu waidi kumwake, wakimsihi, ''Inzo kumwetu bila kuchelewa.'' 39Petro akaamka na akahalawa hamwe nao. Afikile,
wamgala muna chumba cha kuchanya. Na wajane wose watimalala haguhi naye wakilila, wakimlagisa koti na ngulo
ambazo Dolcas kawashonela wakati akiwa hamwe nao.40Petro akawalava wose kunze ya chumba, akatoa mavindi
akalomba, kamala akabiduka mtufi, akalonga, ''Tabitha, amka.'' Akafungula meso yankhe na amwonile Petro akakala
hasi. 41Kamala Petro akamwinkha mkono wankhe akamwinula, na awatangile waamini na wajane, akawakabidhi
kumwao akiwa hai. 42Mbuli dino dimanyika Yafa yose, na wanthu wengi wakamwamini Mndewa. 43Ilawila Petro akakala
siku nyingi Yafa hamwe na munthu kotangigwa Simoni, mtengenenza ngozi.

10

1Kukala na munthu fulani muna umji wa Kaisalia, zina dyake katangigwa Kolnelio, kakala mkulu wa kikosi cha Kiitalia.
2Kakala mchamulungu na alimwabudu Mulungu na nyumba yankhe yose; kalava pesa nyingi kwa wayahudi na alilomba
kwa Mulungu siku zose.3Muda wa saa tisa za imisi, akaona maono Msenga wa Mulungu kokwiza kumwake. Msenga
akamlongela ''Kolnelio! 4Kolnelio akamlola msenga na kakala na hofu nkhulu nkhani akalonga ''Ino ni mbwani mkulu?''
Msenga akamlongela ''Malombi yako na zawadi zako kwa masikini zikwela kuchanya gesa kumbukumbu mui uwepo wa
Mulungu.'' 5Lelo tuma wanthu kwita mji wa Yafa kumgala munthu imwe kotangigwa Simoni ambaye hutangigwa Petro.
6Kokala na mtengenezaji wa Ngozi kotangigwa Simoni ambaye nyumba yankhe iko hankhanda ha bahali.''7Baada ya
Msenga akalile akilonga naye kuhalawa, Kolnelio akawatanga watumigwa wa ukaya kumwake waidi, na asikali akalile

akimwabudu Mulungu mgati ya maasikali wakalile womtumikila. 8Kolnelio akawalongela yose yalawilile na akawatuma
Yafa.9Siku iinzile muda wa saa sita wakiwa muinzila a wamekalibia mjini, Petro akakwela kuchanya muidali kulomba.
10Na pia akawa na nzala na kalonda kinthu cha kudya, lakini wakati wanthu wopika ndiya, akalagisigwa maono, 11akalola
ulanga difunguka na chombo choshuka hasi mui alidhi muna kona zankhe zose nne. 12Mgati mmwake kukala na aina
zose za wanyama wenye migulu minne na watambaao kuchanya ya aldhi, na ndege wa kuulanga.13Kaidi lwangi ikalonga
kumwake "Amka, Petro chinja na udye." 14Lakini Petro akalonga "Siyo hivyo, Mndewa kwa sababu siwahile kudya kinthu
chochose najisi na kihile. 15Lakini lwangi ikeza kumwake kaidi kwa mala ya kapili "Akitakasile Mulungu sekeukitange
najisi wala kihile." 16Ino ilawila mala nthatu, na kila chombo kikawa kisoligwa kaidi muulanga.17Na wakati Petro akiwa
muna hali ya kuchanganyikiigwa kuchanya ha hayo maono yomaanisha mbwani, Lola, wanthu wakalile watumigwa na
Kolnelio wakitimalala kulongozi ha lango, wakiuza nzila ya kwita mui nyumba. 18Na wakatanga na kuuza gesa
Simoniambaye pia katangigwa Petro gesa kakala kokala hadya.19Wakati huo Petro akalile akiwaza kuchanya ya hayo
maono, Roho akalonga naye, "Lola wanthu wanthatu wokulonda. 20Amka na uhulumuke hasi na uite nao. Usiogohe kwita
nao, kwa sababu niwatuma." 21Petro akahulumuka hasi kumwao na kulonga "Nie ni yula momlonda. Hangi
mwiza?"22Wakalonga, "Akida imwe zina dyake Kolnelio, munthu wa haki na kubweda kumwabudu Mulungu, na wanthu
humlonga goya muna taifa dyose da kiyahudi, kalongeligwa na msenga wa Mulungu kukutuma ili kwita mui nyumba
yankhe, ili ahulike ujumbe kulawa kumwako." 23Petro akawakalibisha kuingila mgati na kukala hamwe naye. Imitondo
iinzile akaamka akaita hamwe naye, na lumbu wadodo kulawa Yafa wakaambatana naye.24Siku iinzile weza Kaisalia. Na
Kolnelio kakala akiwagozela; na kakala amewatanga hamwe lumbu zake na mbuya zake wa haguhi.25Wakati Petro
akiingila mgati, Kolnelio akamlaki na kuinama hadi hasi mui migulu yankhe kwa kumheshimu. 26Lakini Petro
akamwinula na kulonga "Timalala; nie mwenyewe pia ni mwanadamu."27Wakati Petro akiwa kolonga naye, kaita mgati
akatinkha wanthu wamekusanyika hamwe. 28Akawalongela, "Mweye wenyewe momanya kuwa siyo shelia ya kiyahudi
kushilikiana au kugendeleligwa na munthu ambaye si wa taifa dino. Lakini Mulungu kanilagisa nie kuwa sipasigwa
kumtanga munthu yeyose ni najisi au keha. 29Na ndiyo maana niza bila kubisha, nitumigwe kwa ajili ya hiyo. Kwa hiyo
niwauze hangi mtumigwa kwa ajili yanie."30Kolnelio akalonga, "Siku nne zifosile, wakati gesa uno nikala nolomba muda
wa saa tisa imisi mgati ya nyumba yangu; Nikaona kulongozi hangu munthu katimalala akiwa na mavazi mazelu,
31Akanilongela "Kolnelio malombi yankho yahulikigwa na Mulungu, na zawadi zankho kwa masikini zimekuwa
ukumbusho kulongozi ha Mulungu. 32Kwa hiyo tuma munthu Yafa na akamtange munthu imwe kotangigwa Simoni eze
kumwako, ambaye pia hutangigwa Petro, ambaye koishi kwa mtengenenzaji wa Ngozi imwe kotangigwa Simoni ambaye
nyumba yankhe iko hankhanda mwa bahali. 33Zingatia: Msitali uno, "Naye ahoeze naalonge namweye," hauhali mui
maandiko ya umwaka.34Ndipo Petro akafungula mulomo wankhe na kulonga "Kweli, nimeamini kuwa Mulungu hadaha
kuwa na upendeleo. 35Badala yankhe, kila taifa munthu yeyose komwabudu na kutenda matendo ya haki kotogoligwa
kumwake.36Komanya ujumbe aulavile kwa wanthu wa Isilaili, akalile akitangaza mbuli zinogile ya amani kufosela Yesu
Kilisito ambaye ni Mndewa wa wose- 37mweye wenyewe momanya tukio dilawilile, ambadyo dilawila Yudea yose na
dyandusila Galilaya, baada ya ubatizo ambao Yohana alitangaza. 38Tukio dikalile domuhusu Yesu Kilisito jinsi Mulungu
amgelile mavuta kwa Roho Mtakatifu na kwa nguvu. Kaita akitenda yanogile na kuhonya wose watesigwe na
kinyamkela, kwa kuwa Mulungu kakala hamwe naye.39Cheye ni mashahidi wa mbuli zose azitendile muna nchi za
Uyahudi na katika Yelusalemu- yuno ni Yesu wamkomile na kumtundika mudibiki. 40Yuno munthu Mulungu alimfufula
siku ya kumwinkha kumanyika, 41si kwa wanthu wose, lakini kwa mashahidi wasaguligwe kkabla na Mulungu. cheye
wenyewe, chidile nye na kung'wa naye baada ya kufufuka kulawa kwa wefile.42Kachilagiza kuhubili kwa wanthu na
kushuhudila kuwa yuno ndiye Mulungu kamsagula kuwa mwamuzi wa walio hai na wadanganikile. 43Katika yeye
walotezi wose washuhudile, ili kwamba kila koamini muna yeye naahokele msamaha wa ubananzi kufosela zina
dyake."44Wakati Petro akiendelea kulonga yano, Roho Mtakatifu akawamemeza wose wakalile wakitegeleza ujumbe
wankhe. 45Wanthu wadya wohusika na kikundi cha waamini wageligwesuna- wadya wose wezile na Petro-
washangazigwa, kwa sababu ya kalama ya Roho Mtakatifu atiligwe ppia kwa wamataifa.46Kwa kuwa wahulika wano
wamataifa wolonga kwa lugha zimwenga na kumwabudu Mulungu. Petro akajibu, 47"Kuna munthu yeyose kodaha
kuzuila mazi ili wanthu wasibatizigwe, Wanthu wano wahokela Roho Mtakatifu gesa cheye?" 48Ndipo akawaamulu
wabatizigwe kwa zina da Yesu Kilisito. Baadaye wakamlomba akale nao kwa siku kadhaa.

11

1Mitume na lumbu wadya wakalile huko Yudea wahulika kuwa wamataifa wadihokela mbuli da Mulugu. 2Petro ezile
huko Yelusalemu, dila kundi da wanthu wageligwesuna wakandusa kumkosoa Wakilonga, 3"Kutozelezana na wanthu
wasiogeligwasuna na kuda nao!"4Lakini Petro akandusa kueleza tukio kwa kina; akilonga, 5"Nikala nolomba muna mji wa
Yafa, na nikaona maono ya chombo kikihulumuka hasi gesa nguo kulu ikihulumuka kulawa kuulanga muna pembe
zankhe zose nne. Kikahulumuka kumwangu. 6Nikilola na kukifikili kuchanya mmwake. Nikaona wanyama wenye migulu
minne waishio muna nchi, na wanyama wa mudipoli na wanyama wotambala na ndee wa kuulanga.7Kamala nikahulika
lwangi ikilonga nanie, "Amka, Petro, chinja naudye!" 8Nikalonga, "Siyo hivyo, Mndewa, muumlomo mmwangu
hakuwahile kuingila kinthu chochose kisicho kitakatifu au kihile" 9Lakini lwangi ikajibu kaidi kulawa Kuulanga, kila
Mulungu akitangazile kuwa ni goya, sekeukitange najisi, 10Ino ilalwila mala nthatu, na kila kinthu kikasoligwa kuulanga
kaidi.11Lola, wakati huo wanthu wanthatu wakala watimalala kulongozi ha nyumba idya chikalile; watumigwa kulawa

Kaisalia kwiza kumwangu. 12 Roho akanilongela ita nao, na sekenitofautiane nao. Wano wanawalume sita wakaita hamwe
na nie na chita mui nyumba ya munthu imwe. 13 Kachilongela vila amuonile msenga katimalala mgati ya nyumba yankhe
akilonga, ''Nitume Yafa nikamgale Simoni ambaye zina dyake dimwmenga ni Petro. 14 Naalonge mbuli kumwako katika
huo nauokoke weye na nyumba yako yose.'' 15 Niyandusile kulonga nao, Roho Mtakatifu akeza nchanya mmwao gesa ezile
kumwetu mwanduso. 16 Nakumbuka mbuli ya Mndewa, alongile, ''Yohana alibatiza kwa mazi; lakini nambaizigwe katika
Roho Mtakatifu.'' 17 Pia gesa Mulungu kalava zawadi gesa achinkhile cheye ahochiaminile katika Mndewa Yesu Kilisito, nie
ni niani, kwamba nodaha kumlema Mulungu? 18 Wahulikile mbuli zino, hawabwelezile, bali walimsifu Mulungu na
kulonga, ''Mulungu kalava toba kwa ajili ya wamataifa pia.'' 19 Basi waamini ambao mateso yandusa mui chifo cha Stefano
walitawanyika kulawa Yelusalemu- waamini wano waita kutali, hadi mpaka Foinike, Kiplo na Antiokia. Wawalongela
mbuli kuhusu Yesu mdumwe kwa wayahudi na si kwa imwenga awaye yoyose. 20 Lakini baadhi yao ni wanthu kulawa
Kiplo na Klene, weza Antiokia na kulonga na wayunani na kumhubili Mndewa Yesu. 21 Na mkono wa Mndewa ukala
hamwe nao,na wanthu wengi waliamini na kumbidukila Mndewa. 22 Mbuli zao zikafikila muimagutwi mwa kanisa da
Yelusalemu: na wakamtuma Balnaba aite mpaka Antiokia. 23 Ezile na kulola kalama ya Mulugu akasekelela; na akawagela
moyo wose kusigala na Mndewa katika mioyo yao. 24 Kwa sababu kakala munthu anogile na kamemezigwa na Roho
Mtakatifu na imani na wanthu wengi wakaongezeka katika Mndewa. 25 Baadaye Balnaba kaita Talso kumlola Sauli.
26 Ampatile, akamgala Antiokia. Ikawa kwa mwaka mgima wakakusanyika hamwe na kanisa na kuwafundisha wanthu
wengi. Na wanahina wakatangigwa wakilisito kwa mala yakwanza huko Antiokia. 27 Na katika siku hizi walotezi
wakahulumuka kulawa Yelusalemu mpaka Antiokia. 28 Imwe wao ni Agabo ndilo zina dyake, akatimalala akishiliwa na
Roho kuwa nzala kali ikalawila muiisi mose. Ino ilawila wakati wa siku za Klaudio. 29 Kwa hiyo, wanahina, kila imwe ivo
afanikiigwe, waamula kugala misaada kwa lumbu walioko Uyahudi. 30 Watenda vino; Walituma pesa kwa mkono wa
Balnaba na Sauli.

12

1 Wakati huo mwene Helode akanyosha mkono wankhe kwa baadhi ya wala wolawa mudi kusanyiko ili kuwatesa.
2 Akamkoma Yakobo lumbu dyake Yohana kwa upanga. 3 Baada ya kulola kuwa iwabwedeza Wayahudi, akamgwila Petro
kaidi. Ino ikala wakati wa migate isiyogeligwa chachu. 4 Aho amgwilile, akamuika mudigeleza na akaika vikosi vinne vya
asikali ili kumlinda, kakala akitalajia kumgala kwa wanthu baada ya Pasaka. 5 Petro akaikigwa muigeleza, lakini malombi
yakatendeka kwa bidii na kusanyiko kwa ajili yankhe kwa Mulungu. 6 Siku kabla Helode haitile kumlava, Ichilo huo Petro
kakala kagona mgati ya maasikali waidi, akiwa kafungigwa na minyololo miidi, na walinzi kulongozi ya mlango wakala
wakilinda geleza. 7 Lola, msenga wa Mndewa ghafla akamkawila na bunkhulo ikang'aa mgati. Akamtoa Petro muubavu na
kumwamsha akilonga, ''Amka haluse.'' ndipo minyololo akalile kafungigwa ikafunguka kulawa muimikono mmake.
8 Msenga akamlongela, ''Vala nguo zankho na vala vilatu vyankho.'' Petro akatenda hivyo. Msenga akawalongela, ''Vala
vazi dyako na unikole.'' 9 Hivyo Petro akamkola Msenga na akalawa kunze. Haaminile kitendigwe na msenga gesa ni cha
kweli. Alidhani koona maono. 10 Baada ya kufosa lindo da kwanza na da pili, wakafika mui geti da chuma da kuingilila
kwita mjini, dikafunguka lenyewe kwa ajili yao. Wakalawa kunze wakahulumuka mui mtaa, mala Msenga akamleka.
11 Petro alipojitambua, akalonga, ''Lelo nimeamini kuwa Mndewa alimtuma Msenga wankhe ili kunilava muna imikono ya
Helode, na kwa matalajio ya wanthu wose wa uyahudi.'' 12 Baada ya kumanya yano, akeza mui nyumba ya Maliamu mami
yake Yohana ambaye ni Malko; Wakilisito wengi walikusanyika wakilomba. 13 Alipobisha mui mlango wa kizuizi,
mtumigwa imwe mndele kotangigwa Loda akeza kufungula. 14 Ahoatambule ni lwangi wa Petro, kwa seko kapotigwa
kufungula mlango; badala yankhe, akakimbila mgati ya chumba; na kuwamanyiza kuwa Petro katimalala kulongozi ha
Mlango. 15 Hivyo, Wakalonga kumwake, ''Weye ni mbozi'' lakini kakazila kuwa ni kweli ni yeye. Wakalonga ''Huyo ni
msenga wankhe.'' 16 Lakini Petro aliendelea kubisha, na ahowafungule mlango, wakamwona na wakasangala nkhani.
Petro akawanyamalisa kwa mkono hupi hupi na akawalongela jinsi Mndewa amlavile Mudigeleza. akalonga.
17 ''Wamanyize zino mbuli Yakobo na lumbu zake.'' Kamala akahaawa akaita hanthu hamwenga. 18 Kukalile imisi, kukala na
huzuni nkhulu mgati ya asikali, kuhusiana na kilawilile kwa Petro. 19 Baada ya Helode kumlonda na hamuonile akawauza
walinzi na akaamulu wakomigwe. Akaita kulawa uyahudi mpaka Kaisalia na kukala huko. 20 Helode kakala na maya
nchanya ya wanthu wa Tilo na Sidoni. Wakaita kwa hamwe kumwake. Wakawa na umbuya na Blasto msaidizi wa
mwene, ili awasaidile. Kamala wakalomba amani, kwa sababu nchi yao ihokela ndiya kulawa muna nchi ya mwene.
21 Siku ikusudiigwe Helode kavala mavazi ya kimwene na kukala mui kinthi chankhe cha kimwene, na akawahutubia.
22 Wanthu wakaguta nyangi, ''Ino ni lwangi wa Mulungu wala si lwangi wa mwanadamu!'' 23 Mala ghafla msenga akamtoa,
kwa sababu kakala hamwinkhile Mulungu utunyo; kadigwa na chango na akadanganika. 24 Lakini mbuli da Mulungu
dikakula na kusambaa. 25 Baada ya Balnaba na Sauli kukamilisha huduma yao wakalawa hadya wakabwela Yelusalemu,
wakamsola na Yohana ambaye zina da kuelekigwa ni Malko.

13

1 Lelo katika kanisa da Antiokia, pakala na baadhi ya walotezi na walimu. Wakala Balnaba, Simoni (atangigwe Nigeli).
Lukio wa Kilene, Manaeni (lumbu asiye wa damu wa Helode kilongozi wa mkoa), na Sauli. 2 Wakalile wakimwabudu
Mndewa na kufunga, Roho Mtakatifu akalonga, ''Nitengeleni hankhanda Balnaba na Sauli, waitende sankhani niwaitile,''
3 Baada ya Kanisa kufunga, kulomba, na kuika mikono yao nchanya ya wanthu wano, wakawaleka waite. 4 Kwa hiyo

Balnaba na Sauli walimtii Roho Mtakatifu na wahulumuka kuitila Seleukia; Kulawa huko walisafili muibahali kwita
kisiwa cha Kiplo. [5]Wakalile muna mji wa Salami, waditangaza mbuli da Mulungu muna Masinagogi ya Wayahudi. Pia
wakala hamwe na Yohana Malko gesa msaidizi wao.[6]Waitile muna kisiwa chose mpaka Pafo, watinkhana munthu fulani
msawi, Myahudi mlotezi wa uvwizi, ambaye zina dyake dikala Bal Yesu. [7]Msawi yuno alishilikana na Liwali Selgio Paulus,
akalile munthu mwenye akili. Munthu yuno aliwaalika Balnaba na Sauli, kwa sababu kalonda kuhulika mbuli da
Mulungu. [8]Lakini Elima ''yula sawi'' (hivyo ndivyo zina dyake ditafsiliigwe) aliwalema; kageza kumbidula yula liwali
alawe mui imani.[9]Lakini Sauli atangigwe Pauli, kakala kamemezwa na Roho Mtakatifu, akamkazia meso [10]na akalonga
''Weye mwana wa kinyamkela, umemezigwa na aina zose za uvwizi na udhaifu. Weye ni adui wa kila aina ya haki.
Sekeuleke kuzibidula nzila za Mndewa, zinyookile, je naudahe?[11]Lelo lola, mkono wa Mndewa upo kuchanya mmwako,
na utakuwa kipofu. Sekeudione Zua kwa muda'' mala imwe ukungu na ziza vilagala kuchanya ya Elimas; kandusa
kuzunguka hadya akilomba wanthu wamwongezele kwa kumtoza mkono. [12]Baada ya liwali kulola kilawilile, aliamini,
kwa sababu kashangazigwa kwa mafundisho kuhusu Mndewa.[13]Lelo Pauli na mbuya zake walisafili muimazi kulawa
Pafo a wakafika Pelge katika Pamfilia. Lakini Yohana kawaleka na kubwela Yelusalemu. [14]Pauli na mbuyake walisafili
kulawa Pelge na wakafika Antiokia ya Pisidia. Huko waita muna sinagogi siku ya Sabato na kukala hasi. [15]Baada ya
kusoma shelia na walotezi, vilongozi wa sinagogi kawatumila ujumbe wakilonga. ''Lumbu, gesa mnao ujumbe wa kugela
moyo wanthu hano, longeni''[16]Kwa hiyo Pauli katimalala na kuwahungila mkono; akalonga, ''Wanawalume wa Isilaili na
mweye momtii Mulungu, tegelezeni. [17]Mulungu wa wano wanthu wa Isilailli kawasagula tati zenu na kuwatenda wanthu
wengi wakalile muna nchi Misili, na kwa mkono wankhe kuinuligwa kwalongoza kunze mmwake. [18]Kwa miaka alobaini
aliwavumilia muna jangwa.[19]Baada ya kuyabananga mataifa saba muna nchi ya Kanani, kawenkha wanthu wetu nchi
yao kwa ulisi. [20]Matukio yano yose yalawila zaidi ya miaka mia nne na hamsini. Baada ya vinthu vino vyose, Mulungu
kawenkha waamuzi mpaka Samweli Mlotezi.[21]Baada ya yano, wanthu walomba mwene, hivyo Mulungu kawenkha Sauli
mwana wa Kishi, munthu wa kabila da Benjamini, kuwa mwene kwa miaka alobaini. [22]Kamala baada ya Mulungu
kumhalava muna umwene, kamwinula Dudi kuwa mwene wao. Ikala ni kuhusu Daudi kwamba Mulungu kalinga,
'Nimpata Daudi mwana wa Yese kuwa munthu kopendezigwa na moyo wangu; ambaye naatende kila kinthu
nokibweda.'[23]Kulawa mui ukolo wa munthu yuno Mulungu kaigalila Isilaili mkombozi, Yesu, gesa aahidile kutenda. [24]Dino
dyandusa kulawila, kabla ya Yesu kwiza, Yohana kwanza alitangaza ubatizo wa toba kwa wanthu wose wa Isilaili. [25]Naye
Yohana akalile akikomeleza sankhani yake, kalonga, 'Monifikili nie ni niani? nie si yula. Lakini tegelezeni, kokwiza
kunyuma mmwangu, sistahili kulegeza vilatu vya migulu yankhe.'[26]Lumbu, wana wa ukolo wa Abrahamu, na wala
ambao mgati mmwenu momwabudu Mulungu, ni kwa ajili yetu kwamba ujumbe uno wa ukombozi utumigwa. [27]Kwa
wadya waishio Yelusalemu, na watawala wao, hawamtambule kwa uhalisia, na wala hawautambule ujumbe wa walotezi
ambao husomigwa kila Sabato; kwa hiyo walitimiliza ujumbu wa walotezi kwa kumhukumu chifo Yesu.[28]Japokuwa
hawapatile sababu inogile kwa chifo mgati mmwake, wamulomba Pilato amkome. [29]Wakomelezile mbuli zose
yaandikigwe kuhusu yeye, walimshusha kulawa mudibiki na kumgoneza mudikabuli.[30]Lakini Mulungu alimfufula
kulawa wefile. [31]Kaoneka kwa siku nyingi kwa wadya waitile hamwe naye kulawa Galilaya kwita Yelusalemu. Wanthu
wano sambi ni mashahidi wa wanthu.[32]Hivyo chowagalila mbuli zinogile kuhusu ahadi wenkhigwe mababu zetu.
[33]Mulungu kaika ahadi zino kumwetu, wana wao, muna idyo kamfufula Yesu na kumbweleza kaidi muna uhai. Dino pia
diandikigwa muna Zabuli ya kapili: 'Weye ni Mwanangu, dielo nimekuwa Tati yako.' [34]Pia kuhusu ukweli ni kwamba
kamfufula kulawa wefile kwamba mtufi wankhe usibanangike, kalonga vinp: 'Nanikwinkhe utakatifu na balaka halisi za
Daudi'[35]Ino ndiyo sababu kulonga pia muna zabuli imwenga, 'Sekeuluhusu mtakatifu wako kuulola uozo.' [36]Kwa kuwa
baada ya Daudi kutumikila mapenzi ya Mulungu muna kyelesi chankhe, kalila hamwe na tati zankhe, na kauona
ubananzi, [37]Lakini afufuliigwe na Mulungu hauonile ubananzi.[38]Hivyo n imanyike kumwenu, lumbu, kufosela munthu
yuno, msamaha wa ubananzi ubanangigwa. [39]Kwa yeye kila aaminiye kohesabiigwa haki na mbuli zose ambayo shelia ya
Musa sekeiwapatile haki.[40]Hivyo basi kuweni waangalifu kwamba kinthu wakilongile walotezi sekekilawile kumwenu:
[41]'Lola, mweye mozalau, na mkashangae na mkaangamile' kwa vila notenda sankhani muna siku zenu, sankhani ambayo
hamdaha kuniamini, hata gesa munthu atawaeleza.''[42]Wakati Pauli na Balnaba wahalawile, wanthu wakawalomba
walonge mmbuli zino siku ya Sabato yokwiza. [43]Wakati mkunthano wa sinagogi umalile, Wayahudi wengi na waongofu
thabiti wakawakola Pauli na Balnaba, ambao walonga nao na wawahimiza wagendelele muna neema ya Mulungu.
[44]Sabato iinzile, haguhi mji mgima ukusanyika kuhulika mbuli da Mulungu. [45]Wayahudi waonile makunthano,
wamemigwa na wivu na kulonga mbuli yapingile vinthu vilongigwe na Pauli na wakamdukana.[46]Lakini Pauli na Balnaba
walonga kwa ujasili na kulonga, ''Ikala ni muhimu kwamba mbuli da Mulungu dilongigwe kwanza kumwenu. Kwa kuwa
modisukumila kutali kulawa kumwenu nakujiona kuwa hamkustahili ugima wa milele, loleni nachiwabidukile Mataifa.
[47]Gesa ambavyo Mndewa ametuamulu, akilonga, 'Niwaika mweye gesa bunkhulo kwa wanthu wa mataifa, kwamba
mgale wokovu kwa pande zose za isi.''[48]Mataifa wahulikile dino, wasekelela na kudisifu mbuli da Mndewa. Wengi
wasaguligwe kwa ugima wa milele waliamini. [49]Mbuli da Mndewa dienela nchi yose.[50]Lakini wayahudi wawasihi
wajilavile na wanawake muhimu, pia na vilongozi wa mji. Yano yachochela mateso dhidi ya Pauli na Balnaba na
wawakwasa kunze ya mipaka ya mji. [51]Lakini Pauli na Balnaba wakung'uta vumbi da migulu yao. Kamala waita mui mji
wa Ikonia. [52]Na wanahina wamemigwa na seko hamwe na Roho Mtakatifu.

14

[1]Ikalawila mgati ya Ikonio kwamba Pauli na Balnaba waingila hamwe mgati ya sinagogi da Wayahudi nakulonga namna
ambayo kundi kulu da wanthu Wayahudi na Wayunani waliamini. [2]Lakini wayahudi wasiotii wawachochela akili
wamataifa na kuwatenda kuwa wehile dhidi ya lumbu.[3]Kwa hiyo wakala huko kwa muda mtali, wakilonga kwa ujasili
kwa nguvu ya Mndewa, kuno akilava uthibitisho kuhusu ujumbe wa neema yankhe. Katenda vino kwa kulawa ishala na
mauzauza vitendigwe kwa mikono ya Pauli na Balnaba. [4]Lakini hanthu kulu da mji digawanyika: baadhi ya wanthu
wakala hamwe na Wayahudi na mitume.[5]Wakati wamataifa na Wayahudi wagezile kuwashawishi vilongozi wao
kuwatendela vihile na kuwatoa mawe Pauli na Balnaba, [6]waditambula hidyo na kukimbilila katika miji ya Likaonia,
Listla na Delbe, na maeneo yozunguuka hadya, [7]na huko walihubili injili.[8]Na huko Listra pakala na munthu imwe akalile,
hawile na nguvu muimigulu mmwake, kilema kulawa mmunda mwa mami yake, hawahile kugenda. [9]Munthu yuno
kamuhulika Pauli akilonga. Pauli kamkazila meso a akaona kwamba kakala na imani ya kuhonya. [10]Hivyo kalonga
kumwake kwa lwangi ya kuchanya, ''Timalala kwa migulu yako.'' Na yula munthu akazumpha na kwandusa kugenda.
[11]Umati uonile akitendile Pauli, wainula lwangi zao, wakilonga muna lahaja ya Kilikaonio, ''milungu ichishukila kwa
namna ya binadamu.'' [12]Wamtanga Balnaba ''Zeu,'' na Pauli ''Helme'' kwa sababu kakala mlongaji mkulu. [13]Kuhani wa Zeu,
ambae hekalu dyake dikala kunze ya mji, kagala fahali da ng'ombe na mtungo wa maua mpaka mui lango da mji,yeye na
umati walonda kulava sadaka.[14]Lakini mitume, Balnaba na Pauli, wadihulikile dino, walilalua mavazi yao na kwa halaka
waita kunze mui umati, wakilila [15]na kulonga, ''Mweye wanthu, hangi motenda mbuli zino? Na cheye pia ni binadamu
wenye hisia gesa za kwenu. Chowagalila mbuli zinogile, kwamba mbiduke kulawa mui vinthu vino visivyofala na
kumwitila Mulungu aliye hai, aumbile ulanga, isi na bahali na kila kinthu chaumo. [16]Katika nyakati zifosile, aliwaluhusu
mataifa kugenda muna nzila zao wenyewe.[17]Lakini ankhali, hahalawile pasipo shahidi, katika hidyo katenda goya na
kuwapanthila mvula kulawa kuulanga na nyakati za mazao, akiwamemeza mioyo yenu kwa ndiya na seko'' [18]Hata kwa
mbuli zino, Pauli na Balnaba kwa shida wauzuila umati kuwalavila sadaka.[19]Lakini baadhi ya Wayahudi kulawa Antiokia
na Ikonio weza kuushawishi umati. Wakamtoa mayuwe Pauli na kumbuluta hadi kunze ya mji, wakidhani kakala
kadanganika. [20]Hata hivyo wanahina wakala watimalala haguhi naye, aliamka wakaingila mjini. Siku ya kapili, kaita
Delbe na Balnaba.[21]Baada ya kufundisha injili katika mji udya na kuwatenda wanahina wengi, wakabwela Listla, hadi
Ikoniamu, na hadi Antiokia. [22]Waliendelea kuimalisha nafsi za wanahina na kugelligwa moyo kuendelea katika imani,
akilonga, ''Lazima chiingile muna umwene wa Mulungu kwa kufosela mateso mengi.''[23]Aho wawateule kwa ajill yao
walala wa kila kusanyiko da wokuamini, na wakiwa wamelomba na kufunga, waliwakabidhi kwa Mndewa, ambaye wao
walimwamini. [24]Kamala wafosa muna Pisidia, walifika Pamfilia. [25]Wakati walongile mbuli muna Pelga, walitelemka kwita
Atalia. [26]Kulawa huko wakwela meli hadi Antiokia ambako wakala wajilava kwa neema ya Mulungu kwa ajili ya
sankhani ambayo sambi wakala waikamilisha.[27]Wafikile huko Antiokia, na kudikusanya kusanyiko da hamwe, wakalava
taalifa ya mbuli ambayo Mulungu katenda kumwao, na jinsi awafungulile mlango wa imani kwa wanthu wa Mataifa.
[28]Wakala kwa muda mtali na wanahina.

15

[1]Wanthu fulani wahulumuka kulawa Uyahudi na kuwafundisha lumbu, wakilonga, ''msipogeligwasuna gesa destuli ya
Musa, hamdaha kuokoigwa.'' [2]Wakati Pauli na Balnaba wakalile na mapambano na mjadala hamwe nao, lumbu
waliamua kwamba Pauli, Balnaba, na wamwenga kadhaa waite Yelusalemu kwa mitume na walala kwa ajili ya swali
dino.[3]Kwa hiyo, kwa kutuigwa kumwao na kanisa, wafosela Foinike na Samalia wakitangaza kubiduzigwa nia kwa
wamataifa. Wagala seko kulu kwa lumbu wose, [4]Wezile Yelusalemu, wakalibishiigwa na Kanisa na mitume na walala, na
waliwasilisha taalifa ya mbuli zose ambayo Mulungu katenda hamwe nao.[5]Lakini wanthu fulani waaminile, wakalile
muna kundi da Mafalisayo, watimalala nakulonga, ''ni muhimu kuwagelasuna na kuwaamulu waitoze shelia ya Musa.''
[6]Hivyo mitume na walala watimalala hamwe kudifikilia dino swala.[7]Baada ya majadiliano matali, Petro katimalala na
kulonga kumwao, ''Lumbu momanya kwamba umwaka unogile kifosile Mulungu katenda chaguo mgati mmwenu,
kwamba kwa mlomo wangu Mataifa wahulike mbuli da injili, na kuamini. [8]Mulungu, komanya mioyo, koshuhudila
kumwao, kowenkha Roho Mtakatifu, gesa ivoatendile kumwetu; [9]na hatengenenzile utofauti mgati mmwetu na wao,
akiitenda mioyo yao goya kwa imani.[10]Kwa hiyo, hangi momgeza Mulungu kwamba muike nila kuchanya ya shingo za
wanahina ambayo hata tati zetu wala cheye hachidahile kustahimili? [11]Lakini twaamini kwamba nachiokoigwe kwa
neema ya Mndewa Yesu, gesa ivowakalile.''[12]Kusanyiko dyose dinyamala wakalile wakimtegeleza Balnaba na Pauli
wakalile wakilava taalifa ya ishala na mauzauza ambayo Mulungu katenda hamwe nao mgati ya wanthu wa mataifa.
[13]Walekile kulonga, Yakobo alijibu akilonga, ''Lumbu nitegeleze. [14]Simoni ameelezea jinsi mwanduso Mulungu kwa neema
aliwasaidia Mataifa ili kwamba ajipanthile kulawa kumwao wanthu kwa ajili ya zina dyake.[15]Mbuli za mlotezi yotogolana
na dino gesa ivoiandikigwe. [16]'Baada ya mbuli zino nanibwele na kuzenga kaidi hema ya Daudi ilagalile hasi; naniinule
na kuhuisha ubananzi wankhe, [17]ili kwamba wanthu wasigale wamlonde Mndewa, hamwe na wanthu wa Mataifa
watangigwe kwa zina dyangu.' [18]Vino ndivyo kolonga Mndewa atendile mbuli zino yomanyika tangu enzi za umwaka.
[19]Hivyo basi, ushauli wangu ni, kwamba sekechiwapatile shida wanthu wa Mataifa wombidukila Mulungu; [20]lakini
chiandike kumwao kwamba wajiepushe kutali na ubananzi wa sanamu, tamaa za uashelati, na ivovinyongigwe, na
damu. [21]Kulawa vyelesi vya walala kuna wanthu muna kila mji woubananga na kumsoma Musa muna masinagogi kila
Sabato.''[22]Kwa hiyo ikaoneka kuwa imewapendeza mitume na walala, hamwe na kanisa dyose, kumsagula Yuda
atangigwe Balsaba, na Silas, wakalile vilongozi wa kanisa, na kuwatuma Antiokia hamwe na Pauli na Balnaba.

23Waandika vino, ''Mitume,walala na lumbu, kwa lumbu wa Mataifa walioko Antiokia, Shamu na Kilikia, salamu.
24Chihulika kwamba wanthu fulani ambao hachiwapatile amli hiyo, walawa kumwetu na wawataabisha kwa mafundisho
yogala shida muinafsi mmwenu. 25Kwa hiyo ioneka goya kuwetu wose kusagula wanthu na kuwatuma kumwenu hamwe
na wapendigwa wenthu Balnaba na Pauli, 26wanthu walio haalishi maisha yao kwa ajili ya zina da Mndewa Yesu Kilisito.
27Kwa hiyo chimtuma Yuda na Sila, nawawalongele mbuli hayo hayo. 28Kwa kuwa ioneka goya kwa Roho Mtakatifu na
kumwetu, kutoika nchanya mmwenu mzigo mkulu kufosa mbuli zino ziliza za lazima: 29kwamba mbiduke kulawa mui
vinthu vyolavigwa kwa sanamu, damu, vinthu vya kunyongwa, na uashelati. Gesa namjiike kutali na vino, itakuwa goya
kumwenu. Kwahelini.''30Hivyo basi, wawatawanyile, wahulumukia Antioia; baada ya kukusanya kusanyiko hamwe,
wawasilisha balua. 31Wakalile waisoma, wasekelela ka sababu ya kugeligwa moyo. 32Yuda na Sila, na walotezi, wawagela
moyo lumbu kwa mbuli mengi na kuwagela nguvu.33Baada ya kukala muda fulani huko, wawatawanyisha kwa amani
kulawa kwa lumbu kwa wala wawatumile. 34[Lakini ioneka goya Sila kusigala huko] 35Lakini Pauli na wamwenga wakala
Antiokia hamwe na wamwenga wengi, ambayo walifundisha na kuhubili mbuli da Mndewa.36Baada ya siku kadhaa Pauli
kalonga kwa Balnaba, ''Na kubwela sambi na kuwatembelea lumbu muna kila mji chihubilile mbuli da Mulungu, na
kuwalola walivyo. 37Balnaba kalonda pia kumsola hamwe nao Yohana atangigwe Malko. 38Lakini Pauli alifikili haikalile
goya kumsola Malko, awalekile huko Pamfilia na hakuendelea nao mna sankhani.39Kamala aho kukalawila mabishano
makulu kwa hiyo walitengana, na Balnaba akamsola Malko na kwita kwa meli mpaka Kiplo, 40Lakini Pauli kamsagula Sila
ma kuhalawa, baada ya kukabidhiigwa na lumbu muna neema ya Mndewa. Na 41kaita kufosela Shamu na Kilikia,
akiimalisha makanisa.

16

1Pauli pia ezile Delbe na Lystla; na lola, hadya pakala na mwanahina kotangigwa Timotheo, ni Mbwanga aelekigwe na
mama wa Kiyahudi ambaye ni muumini na tati yake ni Mgiliki. 2Wanthu wa Lisla na Ikonia wamshuhudila goya. 3Pauli
kamlonda ili aite naye, hivyo akamsola na kumgelasuna kwa sababu ya Wayahudi wakalile uko kwani wose wammanya
kuwa tati yake ni Mgiliki.4Wakalile wakiita wafosa mui miji na kulava malagilizo kwa makanisa ili kuyatii malagilizo
hayo yaandikigwa na mitume na walala huko Yelusalemu. 5Hivyo makanisa yakaimalishigwa muna imani na waaminile
wakaongezeka kwa idadi kila siku.6Pauli na wayage wakaita Filigia na Galatia, kwani Roho wa Mulungu kawalemesa
kuhubili mbuli huko mui jimbo da Asia. 7Walipokalibia Misia, wageza kwita Bithinia, lakini Roho wa Yesu akawalemesa.
8Kwa hiyo wakafosa Misia wakeza mpaka Mji wa Tloa.9Maono yamlawila Pauli ichio, kukala na munthu wa Makedonia
katimalala, akimtanga na kulonga ''Inzo mtusaidile kuno Makedonia.'' 10Pauli aonile maono, mala tukajiandaa kwita
Makedonia, akimanya kwamba Mulungu kachitanga kwita kuwahubilia injili.11Hivyo chikahalawa kulawa Tloa, chikaita
dimwe kwa dimwe Samothlake, na siku iinzile chikafika mji wa Neapoli. 12Kulawa aho chikaita Filipi ambao ni imwe ya
mji wa Makedonia, mji muhimu muna wilaya na utawala wa Kilumi na chikala siku kadhaa. 13Siku ya Sabato, chita kunze
ya lango kwa nzila ya mto, hanthu ambayo chidhanila nakukwe na hanthu ha kutendila malombi. Chikala hasi na
kulonga na akinamama wezile hamwe.14Mwanamke imwe kotangigwa Lidia, muuzaji wa zambalau, kulawa katika mji
wa Tiatila, mwenye kumwabudu Mulungu, kachitegeleza. Mndewa kamfungula moyo na kuika maanani mbuli
yalongigwe na Pauli. 15Baada ya kubatizigwa, yeye na nyumba yankhe yose, alitusihi akilonga ''gesa muniona kuwa nie ni
mwaminifu katika Mndewa, basi nowasihi muingile na kukala kumwangu.'' Akatusihi nkhani.16Ikawa kwamba, chikalile
choita hanthu ha kulomba, mndele imwe akalile na pepo da utambuzi akatinkhana nacheye. Kamgalila mndewa wankhe
faida nyingi kwa kubashili. 17Mwanamke yuno kamkola Pauli hamwe na cheye, akiguta nyangi ma kulonga ''Wano
wanawalume ni watumigwa wa Mulungu aliye Mkulu, wowatangazila mweye mbuli ya wokovu.'' 18Katenda hivyo kwa
siku nyingi, lakini Pauli akiwa kakasilishigwa na tendo hidyo, kabiduka kunyuma na kumlongela pepo, ''Nokuamulu kwa
zina da Yesu umlawe mgati mmwake.'' Naye akalawa na kumleka mala imwe.19Wandewa zankhe waonile ya kuwa
tumaini da faida yao dihalawa, wakawagwila Pauli na Sila na kuwabuluza mudisoko kulongozi ha wenye mamlaka.
20Wawafikishile kwa mahakimu, wakalonga, ''Wano wanawalume ni Wayahudi na wosababisha ghasia nkhulu muna mji
wenthu. 21Wofundisha mbuli ambayo siyo shelia cheye kuyahokela wala kuyakola gesa Walumi.''22Umati ukawainukila
kibidu Pauli na Sila, mahakimu wakalalua nguo zao na kuwavula na kuamulu wachapigwe viboko. 23Baada ya
kuwachapa viboko vingi, wawakwasa mudigeleza na kumuamulu asikali wa geleza kuwalinda goya. 24Baada ya kuhokela
amli hiyo, asikali wa geleza wawakwasa muna chumba cha mgati ya geleza na kuwafunga migulu yao mui hanthu
awahifadhile.25Wakati wa ichilo wa manane, Pauli na Sila wakawa wakilomba na kuimba wila za kumsifu Mulungu, kuno
wafungigwa wamwenga wakiwategeleza, 26Ghafla kukalawila gudemeko kulu na misingi ya geleza itikisigwa, milango ya
geleza ikafunguka, na minyololo ya wafungigwa wose ilegezigwa.27Mlinzi wa Geleza aliamka kulawa muzinthongo na
akalola milango yose ya geleza ifunguligwa; hivyo akasola upanga wankhe maana kalonda kujikoma kwa sababu alifikili
wafungigwa wose watolokakale, 28Lakini, Pauli akaguta nyangi kwa lwangi mkulu, akilonga ''sekeujizulu kwa sababu
wose tuko hanthu hano.''29Mlinzi wa geleza alilomba taa zigaligwe na akaingila mgati ya geleza kwa halaka, akigudemeka
na kuogoha, akawalagalila Pauli na Sila, 30na kuwalava kunze ya geleza na kulonga, ''Waheshimiwa, nitende mbwani ili
nipanthe kuokoka?'' 31Nao wakamlongela, ''Mwamini Mndewa Yesu namwe nauokoke hamwe na nyumba
yako.''32Walonga mbuli da Mndewa kumwake, hamwe na wanthu wose wa ukaya kumwake, 33Mlinzi wa geleza akawasola
chilo kidya na kuwasuntha hanthu waumilile, yeye hamwe na wanthu wa ukaya mmwake wakabatizigwa mala.
34Akawagala Pauli na Sila ukaya kumwake na kuwatengela ndiya. Naye akawa na seko nkhulu hamwe na wanthu wa

ukaya mmwake kwa sababu walimwamini Mulungu.35Ikalile imisi, mahakimu walituma ujumbe kwa yula mlinzi wa
geleza wakilonga, ''Waluhusu wala wanthu waite'', 36Mlinzi wa geleza akammanyiza Pauli nchanya ya mbuli ziya ya
kuwa, ''Mahakimu walituma ujumbe niluhusu muhalawe: hivyo laweni kunze na mwite kwa amani.''37Lakini Pauli
akamlongela, ''Wachitoa hazalani, wanthu ambao ni Walumi bila kutuhukumu na waamula kuchikwasa mudigeleza;
halafu lelo olonda kuchilava kwa sili? Hapana, sekeidahike, wao wenyewe weze kuchilava hanthu hano.'' 38Walinzi
wakamanyiza mahakimu nchanya ya mbuli hizo, mahakimu wakaogoha nkhani hadya wamanyile kuwa Pauli na Sila ni
Walumi. 39Mahakimu wakeza na kuwasihi walawe, na ahowawalava kunze ya geleza, wawalomba Pauli na Sila walawe
kunze ya mji wao.40Kwa hiyo Pauli na Sila wakalawa kunze ya geleza wakeza ukaya kwa Lidia. Pauli na Sila wawaonie
lumbu, wawagela moyo na kamala kuhalawa muna mji huo.

17

1Na ahowafosile muna mji ya Amfipoli na Apolonia, weza mpaka mji wa Thesalonike ambao kukala na sinagogi da
Wayahudi. 2Gesa ikalile kawaida ya Pauli, kaita kumwao, na kwa muda wa siku nthatu za Sabato alijadiliana nao
nchanya ya maandiko.3Kakala akiwavugulila maandiko na kuwaeleza kuwa, ilimpasa Kilisito atesigwe na kamala
kufufuka kaidi kulawa kwa wefile. Kawalongela, ''Yuno Yesu nowalongeleni mbuli zake ndiye Kilisito.'' 4Baadhi ya
Wayahudi walishawishika na kuungana na Pauli na Sila, hamwe na Wagiliki wachamulungu, akinamama wengi
waongofu na kundi kulu da wanthu.5Lakini baadhi ya Wayahudi wasioamini, wamemigwe na wivu, waita mudisoko na
kuwasola baadhi ya wanthu wehile, wakakusanya umati wa wanthu hamwe, na kusababisha ghasia mjini, kamala
wakaivamila nyumba ya Jason, wakilonda kuwagwila Pauli na Sila ili kuwagala kulongozi ha wanthu. 6Lakini
wawakosile, wakamgwila Yasoni na baadhi ya lumbu wamwenga na kuwagala kulongozi ya maofisa wa mji, wakiguta
nyangi, ''Wano wanawalume waupindule isi wamefika mpaka huku pia, 7Wanawalume wano wakalibishigwe na Yasoni
woibananga shelia ya Kaisali, wolonga kuna mwene imwenga kotangigwa Yesu.''8Umati na maofisa wa mji wahulikile
mbui zino, waingiligwa na wasi wasi. 9Baada ya kuwa wasola kale fedha ya thamani ya ulinzi kulawa kwa Yasoni na
wamwenga, wawalekela waite.10Chilo kidya walimtuma Pauli na Sila Beloya. Na ahowafikile kudya waita muna sinagogi
da Wayahudi. 11Wanthu wadya wakala wenye welevu mkulu kufosa wadya wanthu wa Thesalonike, kwa sababu wakala
na utayali wa kudihokela mbuli kwa akili zao, na kuchunguza maandiko kila siku ila kulola gesa mbuli yanenigwa ndivyo
yalivyo. 12Kwa hiyo wengi wao waliamini, wakiwemo wanawake wenye ushawishi mkulu wa Kigiliki na wanawalume
wengi.13Lakini Wayahudi wa Thesalonike walipogundua kwamba Pauli kotangaza mbuli da Mulungu huko Beloya, waita
huko na kuchochela na kamala kuanzisha ghasia kwa wanthu. 14Kwa halaka, lumbu wakamgala Pauli kwa nzila ya ziwa,
lakini Sila na Timotheo wakasigala hadya. 15Wadya lumbu wamgala Pauli waita naye hadi Athene, wamlekile Pauli huko,
wahokela malagilizo kulawa kumwake kuwa, Sila na Timotheo weze kumwake kwa halaka ivoyodahika.16Na wakati
akwagozela huko Athene, roho yankhe ikasilishigwa mgati yankhe kwa jinsi auonile mji umemile sanamu nyingi. 17Hivyo
akajadiliana muna sinagogi na Wayahudi wadya wamchie Mulungu na kwa wadya atinkhanile nao kila siku mudisoko.
18Lakini baadhi ya Wanafalsafa wa Waepikuleo na Wastoiko wakamkabili. Na wamwenga wakalonga, ''Ni mbwani
kokilonga yuno mlongaji kinkhele? Wamwenga wakalonga, ''Yooneka kohubili mbuli ya mulungu mgeni,'' kwa sababu
kohubili ya Yesu na ufufulo.19Wakamsola Pauli na kumgala Aleopago, wakilonga, ''Chodaha kumanya yano mafundisho
yasambi koyalonga? 20Kwa sababu kogala mbuli zasambi muna magutwi yenthu. Kwa hiyo cholonda kumanya zino mbuli
yana maana gani?'' 21(Na wanthu wose wa Athene hamwe na wageni waliopo kumwao, hutumia muda wao aidha muna
kulonga na kutegeleza nchanya ya mbuli yasambi.)22Kwa hiyo Pauli akatimalala mgati ya wanthu wa Aleopago na
kulonga, ''Mweye wanthu wa Athene, naona kuwa mweye ni wanthu wa dini kwa kila namna, 23Kwani muna kufosa
kumwangu na kulola vinthu vyenu vya kuabudu, nimeona mbuli yaandikigwe mui imwe ya madhabahu yenu, ikilonga
''KWA MULUNGU ASIYEMANYIKA.'' Hivyo basi, huyo momwabudu pasipokumanya, ndiye nowamanyiza mweye.
24Mulungu aumbile muiisi na kila kinthu kilichoko mgati, kwa kuwa ni Mndewa wa ulanga na nchi, hadaha kukala muna
mahekalu yatengenenzigwe na mikono. 25Na pia hatumikiwi na mikono ya wanadamu kana kwamba kolonda kinthu
kumwao, kwani yeye mwenyewe huwenkha wanthu ugima na pumzi na vinthu vimwenga vyose.26Kufosela munthu
imwe, katenda mataifa yose ya wanthu waishio kuchanya ya cheni wa isi, na akawaikila nyakati na mipaka muna
hanthu wanaoishi. 27Kwa hiyo, wolondigwa kumlonda Mulungu, na yamkini wamfikile na kumwinkha, na kwa uhakika
hahali kutali na kila imwe wenthu.28Kumwake choishi, chogenda na kuwa na ugima wenthu, gesa vila mtunzi wenu imwe
wa shaili alongile 'tu waelekigwe wankhe.' 29Kwa hiyo, ikiwa cheye ni waelekigwa wa Mulungu, hachipasigwa kufikili
kuwa ulungu ni gesa dhahabu, au shaba, au mayuwe, sanamu ichangigwe kwa ustadi na mawazo ya wanthu.30Kwa hiyo,
Mulungu kanyamalila nyakati zila za uvwizi, lakini lelo koamulu wanthu wose kila hanthu wapanthe kutubu. 31Ino ni
kwa sababu kaika siku koilonda ihukumu muiisi kwa haki kwa munthu ambaye kamsagula. Mulungu kalava uhakika wa
munthu yuno kwa kila munthu hadya amfufule kalawa kwa wefile.32Na wanthu wa Athene wahulikile habali ya
kufufuigwa kwa wefile, baadhi yao wakamdhihaki Pauli, ila wamwenga wakalonga ''Nachikutegeleze kaidi kwa mbuli ya
jambo dino'' 33Baada ya aho, Pauli akawaleka. 34Lakini baadhi ya wanthu waliungana naye wakaamini, akiwemo Dionisio
Mwaleopago, na Mwanamke kotangigwa Damali na wamwenga hamwe nao.

18

[1]Baada ya mbuli zino, Pauli kahalawa Athene kwita Kolintho. [2]Huko akampantha Myahudi kotangigwa Akwila munthu
wa kabila da Ponto, yeye na mkake kotangigwa Plisila weza ulawa huko Italia, kwa sababu Klaudia aliamulu Wayahudi
wose wahalawe Roma; Pauli akeza kumwao; [3]Pauli akaishi na kutenda kazi nao kwani yeye kotenda kazi yofanana na
yao. Wao wakala ni watengeneza mahema.[4]Pauli akajadiliana nao muna sinagogi kila siku ya Sabato. Aliwashawishi
Wayahudi hamwe na Wagiliki. [5]Lakini Sila na Timotheo wezile kulawa Makedonia, Pauli kasukumigwa na Roho
kuwashuhudila Wayahudi kuwa Yesu ndiye Kilisito. [6]Wakati Wayahudi wampingile na kumdhihaki, hivyo Pauli
akakung'uta vazi dyake kulongozi mmwao, na kuwalongela, ''Damu yenu na iwe kuchanya ya mitwi yenu wenyewe; Nie
nabule hatia. Kulawa sambi na kugendelela, nowaitila Mataifa.''[7]Hivyo akahalawa kulawa hadya akaita mui nyumba ya
Tito Yusto, Munthu komwabudu Mulungu. Nyumba yankhe iko haguhi na sinagogi. [8]Klispo, kilongozi wa sinagogi hamwe
na wanthu wa ukaya mmwake wakamwamini Mndewa. Wanthu wengi wa Kolintho wamuhulikile Pauli akilonga
aliamini na kubatizigwa.[9]Mndewa akamlongela Pauli ichilo kwa nzila ya maono, ''Usiogohe, lakini longa na
sekeunyamale. [10]Kwani Nie niko hamwe nawe, na hebule kogeza kukudhulu, maana nina wanthu wengi muna mji uno.''
[11]Pauli kakala huko kwa muda wa mwaka umwe na miezi sita akifundisha mbuli da Mulungu mgati mmwao.[12]Lakini
Galio atendigwe mtawala wa Akaya, Wayahudi watimalala hamwe kibidu na Pauli na kumgala kulongozi ha kinthi cha
hukumu, [13]wakilonga, ''Munthu yuno huwashawishi wanthu wamwabudu Mulungu kibidu cha shelia.''[14]Wakati Pauli
akalile akilonda kulonga, Galio akawalongela Wayahudi, ''Mweye Wayahudi, gesa ikalile ni ubananzi au ubavi ikalile
halali kuwashughulikia. [15]Lakini kwa sababu ni maswali, yanayohusu mbuli na mazina, na shelia zenu, basi hukumuni
mweye wenyewe. Nie sitamani kuwa hakimu kwa habali za mbulizi zino.''[16]Galio akawaamulu wahalawe kulongozi ha
kinthi cha hukumu, [17]Hivyo, wakamgwila Sosthene, kilongozi wa sinagogi, wakamtoa kulongozi ha kinthi cha hukumu.
Lakini Galio hakujali wakitendile.[18]Pauli, baada ya kukala hadya kwa muda mtali, kawaleka lumbu na kwita kwa meli
Silia hamwe na Plisila na Akwila. Kabla ya kuhalawa muibandali, kasenya nyele zankhe kwani kakala ameapa kuwa
Mnadhili. [19]Wafikile Efeso, Pauli kawaleka Plisila na Akwila hadya, lakini yeye mwenyewe akaingila mui sinagogi na
kujadiliana na Wayahudi.[20]Ahowamulongelile Pauli akale nao kwa muda mtali, yeye kalema. [21]Lakini akahalawa
kumwao, akawalongela, ''Nanibwele kaidi kumwenu, ikiwa ni mapenzi ya Mulungu.'' Baada ya aho, akahalawa kwa meli
kulawa Efeso.[22]Pauli atuile Kaisalia, kakwela kwita kulamsa Kanisa da Yelusalemu, kamala akahulumuka hasi kwa kanisa
da Antiokia. [23]Baada ya kukala kwa muda hadya, Pauli akahalawa kufosela hanthu ha Galilaya na Filgia na kuwagela
moyo wanahina wose.[24]Myahudi imwe kotangigwa Apolo, aelekigwe huko Alexandlia, keza Efeso. Kakala na ufasaha
muna kulonga na hodali muna Maandiko. [25]Apolo kakala kaelekezigwa muna mafundisho ya Mndewa. Kwa jinsi akalile
na bidii muna roho, kalonga na kufundisha kwa usahihi mbuli yanayomuhusu Yesu, ila kamanya tu ubatizo wa Yohana.
[26]Apolo akandusa kulonga kwa ujasili muna hekalu. Lakini Plisila na Akwila wahulikile, watenda umbuya naye na
wakamwelezea kuchanya ya nzila za Mulungu kwa usahihi.[27]Atamanile kuhalawa kwita Akaya, lumbu wamgela moyo na
kuwaandikila balua wanahina wauko Akaya ili wapanthe kumhokela. Alipowasili, kwa neema aliwasaidia nkhani wala
walioamini. [28]Kwa nguvu zankhe na maalifa, Apolo aliwazidi Wayahudi hadhalani akilagisa kufosela maandiko ya kuwa
Yesu ndiye Kilisito.

19

[1]Ikawa kwamba Apolo akalile Kolintho, Pauli akafosa nyanda za kuchanya na kufika mji wa Efeso, na akatinkha
wanahina kadhaa huko. [2]Pauli akawalongela, ''Je, muhokela Roho Mtakatifu ahomuaminile?'' Wakamlongela, ''Hapana,
hachidahile hata kuhulika kuhusu Roho Mtakatfu.''[3]Pauli akalonga, ''Lelo mweye mlibatizwaje?'' Wakalonga, ''Muna
ubatizo wa Yohana. [4]Basi Pauli akajibu, ''Yohana kabaiza kwa ubatizo wa toba. Akawalongela wadya wanthu kwamba
wopaswa kumwaini yula ambaye ezile baada yankhe, yaani, Yesu.''[5]Wanthu wahulikile habali zino, wakabatizigwa kwa
zina da Mndewa Yesu. [6]Na ikawa Pauli aikile mikono yankhe kuchanya mmwao, Roho Mtakatifu akeza nchanya mmwao
na wakandusa kulonga kwa lugha na kutabili. [7]Jumula yao wakala wanawalume wapatao kumi na waidi.[8]Pauli aliendika
muna sinagogi akalonga kwa ujasili kwa muda wa miezi minthatu. Kakala akilongoza majadiliano na kuwavuta wanthu
kuhusu mbuli yanayohusu umwene wa Mulungu. [9]Lakini Wayahudi wamwenga wakala wakaidi na wasiotii, wandusa
kulonga yehile kuhusu nzila ya Kilisito kulongozi ya umati. Basi Pauli kalekana nao na akawabanga waaminio kutali nao.
Naye akandusa kulonga kila siku katika ukumbi wa Tilano. [10]Ino iliendelea kwa miaka miidi, kwa hiyo wose wakalile
wanaishi muna Asia wahulika mbuli da Mndewa, wose Wayahudi na Wayunani.[11]Mulungu kakala akitenda matendo
makulu kwa mikono ya Pauli, [12]kwamba hata watamu wahonyigwa, na roho zihile ziwalawa, wakati wasolile leso na
nguo zilawile muumtufi mwa Pauli.[13]Lakini pakalaaho Wayahudi wapunga pepo wakisafili kufosela eneo hidyo,
wakitumila zina da Yesu kwa ajili ya matumizi yao wenyewe. Wakiwalongela wadya wakalile na pepo wehile; Wakilonga,
''Nowaamulu mlawe kwa zina da Yesu ambaye Pauli komuhubili.'' [14]Watendile yano wakala wana saba wa kuhani Mkulu
wa Kiyahudi, Skewa.[15]Roho wehile wakawajibu, ''Yesu nommanya na Pauli nommanya; lakini mweye ni niani?'' [16]Yula
Roho ehile mgati ya wanthu akawazumpha pepo na akawashinda nguvu na kuwatoa. Ndipo wakakimbila kulawa ila
nyumba wakiwa mwanzi na kujeluhiigwa. [17]Mbuli dino dikamanyika kwa wose, Wayahudi na Wayunani, ambao waliishi
huko Efeso. Wakawa na hofu nkhani, na zina da Mndewa dikazidi kuheshimiigwa.[18]Pia, wengi wa waumini weza na
wakaungama na wakidhihilisha matendo yehile wayatendile. [19]Wengi wakalile wakitenda uganga wakakusanya vitabu
vyao, wakavisoma kulongozii ha kila munthu. Wakati wao wahesabile thamani ya vinthu hivyo, ikala vipande hamsini
elfu vya fedha. [20]Hivyo Mbuli da Mndewa dikaenela kwa upana nkhani muna nguvu.[21]ya Pauli kukamilisha huduma

yankhe kudya Efeso, Roho akamwongoza kwita Yelusalemu kufosela Makedonia na Akaya; Akalonga, ''Baada ya kuwako
huko, yonipasa kuilola Lumi pia.'' [22]Pauli akawatuma Makedonia wanahina wankhe waidi, Timotheo na Elasto, ambao
wakala wamemsaidia. Lakini yeye mwenyewe akasigala Asia kwa muda.[23]Wakati huo kulawila ghasia nkhulu huko Efeso
kuhusu ila Nzila. [24]Sonala imwe zina dyake Demetrio, ambaye atengenenzile visanamu vya fedha vya mulungu Diana,
kagala biashala nkhulu kwa mafundi. [25]Hivyo akawakusanya mafundi wa sankhani hiyo na kulonga, ''Waheshimiwa,
momanya kwamba muna biashala ino cheye choingiza pesa nyingi.[26]Moona na kuhulika kwamba, si tu hano Efeso, bali
haguhi Asia yose, yuno Pauli amewashawishi na kuwabidula wanthu wengi. Kolonga kwamba hebule milungu ambayo
itendigwa kwa mikono. [27]Na si tu yaaho hatali kwamba biashala yenthu itakuwa hailondigwa kaidi, lakini pia na hekalu
da mulungu mke aliye mkulu Diana kodaha kusoligwa kuwa hebule maana. Kaidi angedaha hata kuyaza ukulu wankhe,
yeye ambaye Asia na isi humwabudu.''[28]Wahulikile yano, wamemigwa na maya na wakaguta nyangi, wakilonga, ''Diana
wa Waefeso ni mkulu.'' [29]Mji wose ukemema ghasia, na wanthu wakakimbila hamwe mgati ya ukumbi wa michezo.
wakawagwila wasafili wayage na Pauli, Gayo ma Alistaliko, walawile Makedonia.[30]Pauli kalonda kuingila muna umati wa
wanthu, lakini wanahina wamzuila. [31]Pia, baadhi ya maafisa wa mkoa wa Asia ambao wakala mbuya zankhe
wakamgalila ujumbe kwa nguvu kumlomba sekeaingile muna ukumbi wa michezo. [32]Baadhi ya wanthu wakala
wakilonga kinthu kino na wamwenga mbuli dita, kwa sababu umati wa wanthu ukala uchanganyikiigwa. Wengi wao
hawadahile hata kumanya hangi weza hamwe.[33]Wayahudi wakamgala Iskanda kunze ya umati wa wanthu na kumuika
kuchanya kulongozi ha wanthu. Iskanda akalava ishala kwa mkono wankhe kulava maelezo kwa wanthu. [34]Lakini
watambule kuwa yeye ni Myahudi, wose wakaguta nyangi wa lwangi umwe kwa muda wa saa mbili, ''Diana ni mkulu wa
Waefeso.''[35]Baada ya kalani wa mji kuunyamalisha umati, akalonga, 'Mweye wanawalume wa Efeso, ni niani hamanyile
kwamba mji uno wa Efeso ni mtunzaji wa hekalu da Diana mkulu na ila picha ilagalile kulawa kuulanga? [36]Kulola Basi
kwamba mbuli zino nayadahike, chopasigwa kuwa na utulivu na sekemtende chochose kwa halaka. [37]Kwa maana
muwagela wanthu wano hano muimahakama ambao si wabavi wa hekalu wala si wenye kumkufulu mulungu wenthu
mke.[38]Kwa hiyo, gesa Demetrio na mafundi waliohamwe naye wana mashitaka dhidi ya munthu yeyose, muimahakama
ziko wazi na maliwali waaho. Na wagaligwe kulongozi ha shauli. [39]Lakini gesa weye ukalonda chochose kuhusu mbuli
zimwenga, yatashughulikiigwa muna kikao halali. [40]Kwa kweli tuko muna hatali ya kutuhumiigwa kuhusu ghaia siku ino.
Hebule sababu ya machafuko yano, na sekechiwe na udaho wa kuyaeleza. [41]Baada ya kulonga yano, aliwatawanya
matinkhano.

20

[1]Baada ya ghasia kukomelezeka, Pauli akawatanga wanahina na kuwagela moyo. Kamala kuwalaga na kuhalawa kwita
Makedonia. [2]Naye ahoafosile kale mikoa hiyo na kakala akwagela moyo waamini, akaingila Uyunani. [3]Baada ya yeye
hadya kwa muda wa miezi minthatu, njama ziundigwa dhidi yankhe na Wayahudi akalile akikalibia kwita kwa nzila ya
bahali kwita Shamu, hivyo aliazimu kubwela kufosela Makedonia.[4]Waandamanile naye hadi Asia wakala Sopatlo, mwana
wa Pilho kulawa Belea; Alistaliko na Sekundo, wose kulawa waamini wa Wathesalonike; Gayo wa Delbe; Timotheo;
Tikiko na Tlofimo kulawa Asia. [5]Lakini wanthu wano walongola kale na wakala wochigozela kudya Tloa. [6]Kwa nzila ya
Bahali kulawa Filipi baada ya siku za migate isiyogeligwa chachu, na muna siku tano chiwafikila huko Tloa. Chikala huko
kwa siku saba.[7]Hata siku ya mwanduso ya juma, chikalile chikusanyika hamwe ili kuumega mgate, Pauli kalonga na
Waamini. Kakala akipanga kuhalawa igolo yankhe, hivyo akaendelea kulonga hadi chilo cha manane. [8]Kukala na taa
nyingi muna chumba cha kuchanya ambapo chikala chikusanyika hamwe.[9]Katika dilisha kakala kakala mbwanga imwe
zina dyake Utiko, ambaye kaelemiigwa na nthongo mzito. Hata Pauli akalille akihutubu kwa muda mtali, mbwanga yuno,
akiwa kagona, akalagala hasi kulawa gholofa ya nthatu na kadondoligwa akiwa kadanganika. [10]Lakini Pauli kahulumuka
hasi, alijinyoosha yeye mwenyewe kuchanya mmwake, akamkumbatila. Kamala akalonga, ''Sekemkanthe tamaa, kwa
kuwa yu hai.''[11]Kamala akakwela kaidi mudigholofa na akaumega mgate, akadya. Baada ya kulonga nao kwa muda mtali
hadi alfajili, akahalawa. [12]Wakamgala yula mbwanga akiwa hai wakafalijika nkhani.[13]Cheye wenyewe chilongola
kulongozi ha Pauli kwa meli na chiita Aso, ambapo cheye tulipanga kumsola Pauli huko. Kino ndicho yeye mwenyewe
kalonda kutenda, kwa sababu alipanga kwita kufosela nchi kavu. [14]Ahoachifikile huko Aso, chimkweleza muna Meli
chikaita Mitilene.[15]Kamala cheye tukatweka kulawa huko a siku ya pili chifika upande wa pili wa kisiwa cha Kio. Siku
iinzile, tukawasili kisiwa cha Samo, na igolo yankhe chikafika mji wa Mileto. [16]Kwa sababu Pauli kakala kaamula kusafili
kufosela Efeso, ili kwamba sekeatumie muda wowose muna Asia; kwa maana kakala na halaka ya kuwahi Yelusalemu
kwa ajilli ya sikunkhulu ya Pentekoste, gesa idahike yeye kutenda hivyo.[17]Kulawa Mileto akatuma wanthu hadi Efeso na
akawatanga walala wa Kanisa. [18]Wafikile kumwake, akawalongela, mweye wenyewe momanya tangu siku ya kwanza
nijatile hano Asia, jinsi nikalile kumwenu muda wose. [19]Nimtumikila Mndewa kwa unyenyekevu wose na kwa masozi, na
mateso yaninkhile nie kwa hila za Wayahudi. [20]Momanya jinsi ambavyo siizuile kutangaza kumwenu kinthu chochose
ambacho kikala muhimu, na jinsi nie niwafundishile wazi wazi na pia kwita nyumba kwa nyumba. [21]Momanya jinsi nie
nilivyoendelea kuwaonya Wayahudi na Wayunani kuchanya ya toba kwa Mulungu na imani muna Mndewa wenthu
Yesu.[22]Na lelo, loleni, nie, nikiwa nomtii Roho Mtakatifu kwita Yelusalemu, nisiyamanye mbuli ambayo nayanilawile nie
huko, [23]ila kwa kuwa Roho Mtakatifu hunishuhudila nie muna kila mji na kolonga kwamba minyololo na mateso ndivyo
vyonigozela. [24]Lakini nie si kufikilia kwamba maisha yangu ni kwa nzila yoyose ya thamani kumwangu, ili nidahe
kukomeleza mwendo wangu na huduma nihokelile kulawa kwa Mndewa Yesu, kuishuhudila injili ya neema ya Mulungu.

[25]Na sambi, lola, nomanya kwamba wose, mgati mwa wadya niitile kuwahubili Umwene, sekemnione chei kaidi. [26]Kwa
hiyo nowashuhudila dielo ino, kwamba nabule hatia kwa damu ya munthu yeyose. [27]Kwa maana sizimanyile mapenzi
yose ya Mulungu.[28]Kwa hiyo iweni waangalifu kuchanya mmwenu mweye wenyewe, na kuchanyaa ya kundi dyose
ambadyo Roho Mtakatifu kawaika mweye kuwa waangalizi. Iweni waangalifu kudichunga kusanyiko da Mndewa,
ambadyo kadigula kwa damu yankhe mwenyewe. [29]Nomanya kwamba baada ya kuhalawa kumwangu, mbwa mwitu
wakali wataingila kumwenu, na wasidihulumie kundi. [30]Nomanya kwamba hata mgati mmwenu wenyewe baadhi ya
wanthu naweze na kulonga mbuli zihile, ili kuwavuta wanahina wawakole wao.[31]Kwa hiyo muwe meso. Kumbukeni
kwamba kwa miaka minthatu sidahile kuleka kuwafundisha kila imwe wenu kwa masozi ichilo na imisi. [32]Na lelo nie
nowakabidhi kwa Mulungu, na kwa mbuli da neema yankhe, ambadyo dodaha kuwazenga na kuwenkha ulithi hamwe
nao wose waikigwe wakfu kwa Mulungu.[33]Sitamanile fedha, dhahabu, au mavazi. [34]Momanya mweye wenyewe kwamba
mikono ino ininkha mahitaji yangu mwenyewe na mahitaji ya wadya wakalile hamwe nanie. [35]Muna mbuli zose
niwenkha mfano wa jinsi yopasigwa kuwasaidila wanyonge kwa kutenda sankhani, na jinsi mopasigwa kukumbuka
mbuli za Mndewa Yesu, mbuli ambadyo yeye mwenyewe kalonga: ''Ni heli kulava kuliko kuhokela.''[36]Baada ya kulonga
namna ino, akatoa mavindi akalomba hamwe nao. [37]Wose wakalila nkhani na kumlagalila Pauli muishingo na kumbusu.
[38]Wahuzunika zaidi ya yose kwa sababu ya kila ambacho kakala kalonga, kwamba kamwe sekewauone cheni wake kaidi.
Kamala wakamsindikiza muimelkebu.

21

[1]Wakati chikalile chilekana nao, na chosafili muibahali, tukafika dimwe kwa dimwe mui mji wa Kosi, na igolo yankhe
tukafika mji wa Loda, na kulawa huko tukafika mji wa Patala. [2]Chipapatile meli yovuka kwita Foinike, chikwela tukasafili.
[3]Chifikile kulongozi ya kisiwa cha Kiplo, tukaileka upande wa kumoso, tukasafili hadi Silia, tukaika nanga muna mji
waTilo, kwa sababu huko ndiko meli ikala ipakuligwe shehena dyake. [4]Baada ya kuwaona wanahina, chikakala huko siku
saba. Wanahina wano wakamlongela Pauli kufosela kwa Roho kwamba yeye asijate Yelusalemu.[5]Hata chitimizile siku
zile, cheye chikahalawa tukaita zenthu. Wose hamwe, na wanawake zao na wana wao, wachisindikiza muna nzila zenthu
hadi chilawile kunze ya mji. Kamala chikatoa mavindi pwani, chikalomba, chikalagana kila imwe. [6]Chikakwela meli,
huku nao wakabwela ukaya kumwao kaidi.[7]Hata chikomelezele nthambo yenthu kulawa Tilo, chikafika Tolemai. Hadya
chilamsa lumbu, na kukala nao kwa siku imwe. [8]Igolo yankhe chihalawa chikaita Kaisalia. Cheye chikaingila mwa Filipo,
mhubili wa injili, akalile imwe wa wala saba, nacheye tukakala hamwe naye. [9]Munthu yuno akalile na wandele wanne
mabikila ambao walitabili.[10]Baada ya kukala huko kwa siku kadhaa, akahulumuka kulawa Uyahudi mlotezi imwe
kotangigwa Agabo. [11]Yeye keza kumwetu na akausola mkanda wa Pauli. Kwa huo kaifunga migulu na mikono yankho
mwenyewe na kulonga, ''Roho Mtakatifu kolonga vino,'' ''Wayahudi wa Yelusalemu watamfunga munthu anayemiliki
mkanda uno, nao watamkabidhi muimikono mwa wanthu wa mataifa.''[12]Chiholekile mbuli hizo, cheye na wanthu
wakalile wakiishi hanthu hadya tulimsihi Pauli asikwele kwita Yelusalemu. [13]Ndipo Pauli alijibu, ''Motenda mbwani.
molila na kunibena moyo wangu? Kwa maana niko tayali, siyo tu kufungigwa, lakini pia kufia huko Yelusalemu kwa ajili
ya zina da Mndewa Yesu.'' [14]Kwa vila Pauli halondile kushawishiwa, tukaleka na kulonga,'' Basi mapenzi ya Mndewa
yatendeke.''[15]Baada ya siku zino, tukasola mifuko yenthu na tukakwela Yelusalemu. [16]Baadhi ya wanahina kulawa
Kaisalia pia wakolana nacheye, Wakamgala munthu imwe kotangigwa Mnasoni, munthu wa Kiplo, mwanahina wa
umwaka, ambaye chikala naye.[17]Chifikile Yelusalemu, lumbu walitukalibisha kwa seko. [18]Igolo yankhe Pauli kaita hamwe
nacheye kwa Yakobo, na walala wose wakalileaho. [19]Baada ya kuwalamsa, kawenkha taalifa imwe baada ya imwenga ya
mbuli ambayo Mulungu ayatendile mgati mwa mataifa kwa kufosela huduma yankhe.[20]Wakati wahulikile hayo,
wakamsifu Mulungu, na wakamlongela, ''Koona, lumbu, kuna maelfu wangahi wameamini mgati mwa Wayahudi. Wao
wose wana nia ya kutoza shelia. [21]Walongeligwa kuhusu weye, kwamba kofundisha Wayahudi wanaoishi mgati ya
mataifa kulekana na Musa, na kwamba kowalongela sekewawagelesuna wana wao, na sekewakole destuli za umwaka.
[22]Chopasigwa chitende mbwani? Bila shaka nawahulike kwamba weye kwiza. [23]Hivyo tenda kila cheye chokulongela lelo:
chino wanthu wanne ambao waika nadhili. [24]Wasole wanthu wano na ujisunthe mwenyewe hamwe nao, na uwalinkhile
ghalama zao, ili wadahe kusenya mitwi yao. Hivyo kila imwe apanthe kumanya kwamba mbuli walongeligwe kuhusu
weye ni ya uvwizi. Nawaifunze kwamba weye pia kokola shelia.[25]Lakini kwa habali za mataifa ambao wakala waumini,
chiandika na kulava malagilizo kwamba wopasigwa kujiepusha na vinthu vilaviligwe dhabihu kwa sanamu, na damu,
kulawana na kila kinyongigwe, na wajiepushe na uashelati.'' [26]Ndipo, Pauli aliwasola wanawalume, na siku ya kapili,
akajisuntha mwenyewe hamwe nao, akaingila Mudihekalu, kutangaza kipindi cha siku za kujisuntha, hadi sadaka
ilavigwe kwa ajili ya kila imwe wao.[27]Siku hizo saba zikalibia kukomelezeka, baadhi ya Wayahudi kulawa Asia
wakamulola Pauli Mudihekalu, na makutano wakakasilika, na wakamnyoshea mikono. [28]Wakala woguta nyangi, ''Wanthu
wa Isilaili, chisaidieni. Yuno ni yula munthu kowafundisha wanthu kila hanthu mbulu ambayo ni kibidu na wanthu,
shelia, na hanthu hano. Pia kawagala Wayunani muna Hekalu na kupanajisi hanthu hano patakatifu.'' [29]Kwa kuwa
mwanduso wakala wamuona Tlofimo Muefeso akiwa hamwe naye mjini, nao walidhani kwamba Pauli kamgala
mudihekalu.[30]Mji wose ukala na tahaluki, na wanthu wakakimbila hamwe na kumgwila Pauli. Wakamlava kunze ya
Hekalu, na milango mala ikafungigwa. [31]Wakalile wakigeza kumkoma, habali zimfikila mkulu wa jeshi da walinzi kuwa
Yelusalemu yose ikala imema ghasia.[32]Mala hiyo akawasola asikali na jemedali akaukimbilila umati. Wakati wanthu
wamwonile mkulu wa jeshi na asikali, wakaleka kumtoa Pauli. [33]Kamala mkulu wa jeshi kamsegelela na akamtoza Pauli,

 generated on Sun Feb 1 03:25:14 2026

na akaamulu afungigwe minyololo miidi. Akamuuza yeye ni niani na katenda mbwani.[34]Baadhi ya wanthu mui umati
wakala wopayuka kinthu kino na imwenga kimwenga. Kwa kuwa jemedali hadahile kuwalongela chochose kwa sababu
ya zila nyangi, akaamulu Pauli agaligwe mgati ya ngome. [35]Basi afikile mui ngazi, akasoligwa na asikali kwa sababu ya
ghasia za umati. [36]Maana umati wa wanthu wamkola na waliendelea kuguta nyangi, ''Mlaveni yuno!''[37]Pauli akalile
kogaligwa mgati ya ngome, akamlongela mkulu wa majeshi, ''Nodaha kukulongela kinthu?'' Yula mkulu wa jeshi
akalonga, ''Je kolonga Kiyunani? [38]Je, weye si yula Mmisili ambaye aliongoza ubananzi na kasola magaidi elfu nne
muimbago?''[39]Pauli akalonga, ''Nie ni Myahudi, kulawa mji wa Tlso ua Kilikia. Nie ni laia wa mji maalufu. Nowalomba,
mniluhusu nilonge na wanthu.'' [40]Wakati jemedali amwinkhile luhusa, Pauli akatimalala mui ngazi na akalava ishala kwa
wanthu kwa mkono wankhe. Wakati kukalile na ukimya nkhani, akalonga nao kwa Kiheblania. Akalonaga,

22

[1]Lumbu na tati zangu, tegelezeni utetezi wangu nolondantede kumwenu sambi.'' [2]Matinkhano wahulikile Pauli akilonga
nao kwa kieblania, wakanyamala. Akalonga,[3]Nie ni myahudi, nielekigwa mji wa Talso hanthu ha Kilikia, ila nilipata
elimu muna mji uno, muimigulu pa Gamalieli. Nifundishigwa kulingana na nzila sahihi za shelia za tati zetu. Nie
ninabidii ya Mulungu, gesa mweye mose mlivyo dielo. [4]Niliwatesa kwa nzila ino hadi kudanganika; nikawafunga
wanawalume na wanawake na kuwakwasa mudigeleza. [5]Hata kuhani mkulu na walala wose wodaha kulava ushahidi
kwamba nihokele balua kulawa kumwao kwa ajili ya lumbu walio Dameski, kumwangu nie kusafili kwita huko. Ikala
niwagale wanthu Yelusalemu wa nzila ila ili wafungigwe na kuadhibiigwa.[6]Ilawila kwamba hadya nikalile nikisafili
nokalibia Dameski, majila ya imisi ghafla bunhulo kulu dikalawila kuulanga ikandusa kuniangaza. [7]Nikalagala hasi na
kuhulika lwangi ikinilongela, 'Sauli,Sauli hangi koniudhi? [8]Nikajjibu, 'weye ni niani, Mndewa?' Akanilongela, 'Nie ni Yesu
Mnazaleti, ambaye weye koniudhi.'[9]Wadya wakalile na nie wadiona bunkhulo, ila hawahulikile lwangi lwa yula aongelile
na nie. [10]Nikalonga, 'Nitenda mbwani, Mndewa?' Mndewa akanilongela, 'Timalala na uingile Dameski; huko
naulongeligwe kila kinthu kopasigwa kutenda.' [11]Sidahile kulola kwa sababu ya muangaza wa bunkhulo diya, ndipo
nikaita Dameski kwa kulongozigwa na mikono ya wadya wakalile na nie.[12]Huko nikatinkhana na munthu kotangigwa
Anania, kakala munthu atozile shelia na mwenye kuheshimika kulongozi ha Wayahudi wose waishile huko. [13]Akeza
kumwangu, akatimalala kulongozi mmwangu, na kulonha, 'Lumbu dyangu Sauli, upanthe kulola.' Kwa muda udya udya
nikamuona.[14]Akalonga, 'Mulungu wa tati zetu kakusagula weye upanthe kumanya mapenzi yankhe, kumlola yula
mwenyehaki, na kuhulika lwangi yolava mui mlomo wake. [15]Kwa sababu utakuwa shahidi kumwake kwa wanthu wose
kuchanya ya uyaonile na kuhulika. [16]Basi lelo hangi kogoza? Amka, ubatizigwe, ukasunthe bananzi zako, ukiditanga zina
dyake.'[17]Baada ya kubwela Yelusalemu, na nikalile nikisali mgati ya hekalu, ikilawila kwaba ninkhigwe maono.
[18]Nikamuona akinilongela, 'Hima na ulawe Yelusalemu haluse, kwa sababu sekewatogole ushuhuda wankho kuhusu
nie.'[19]Nikalonga, 'Mndewa, wao wenyewe womanya niliwafunga mudigeleza na kuwatoa wala wakuaminile muna kila
sinagogi. [20]Na damu ya Stefano shahidi wako itiligwe, Nie pia nikala nitimalala haguhi na kutogola na nikala nolinda
nguo za wala wamkomile.' [21]Lakini akanilongela, 'Genda, kwa sababu nie nanikulagize uite kutali kwa wanthu wa
mataifa.''[22]Wanthu wakamluhusu alonge kuchanya ya mbuli dino. Lakini baadaye wakaguta nyangi na kulonga,
''muhalave munthu yuno munanchi: kwa sababu sio sahihi aishi.'' [23]Wakalile wakiguta nyangi, na kukwasa mavazi yao na
kukwasa mavumbi kuchanya, [24]jemedali mukulu akaamulu Pauli agaligwe muingome. Akaamulu auzigwe kuno kotoa
mijeledi, ili yeye mwenyewe amanye hangi wakala womgutila nyangi namna ila.[25]Hata wakalile wamfunga kwa lugozi,
Pauli akamlongela yula akida atimalale haguhi naye, ''Je! ni haki kumwenu kumlava munthu aliye Mlumi na ankhali
haukumiligwe?'' [26]Yula akida ahulikile mbuli zino, alaita kwa jemedali mkulu na kumlongela, akilonga, ''Kolonda kutenda
mbwani? Kwa maana munthu yuno ni mlumi.''[27]Jemedali mkulu akeza na kumlongela, ''Nilongele,, je weye ni laia wa
Rumi?'' Pauli akalonga, ''Ena.'' [28]Jemedali akajibu, ''Ni kufosela kiasi kikulu cha pesa ndipo nipantha ulaia.'' Lakini Pauli
akamlongela, ''Nie ni mlumi wa kuelekigwa.'' [29]Basi wadya wakalile tayali kwita kumuuza wakahalawa na kumleka
wakati huo huo. Na jemedali naye akaogoha, amanyile kuwa Pauli ni Mlumi, na kwa sababu amemfunga.[30]Siku iinzile,
jemedali, jemedali mkulu kalonda kumanya ukweli kuhusu mashitaka ya Wayahudi dhidi ya Pauli. Hivyo akamfungula
vifungo vyamkhe akaamulu wakulu wa makuhani na balaza dyose watinkhane. Akamgela Pauli hasi, na kumuika mgati
mmwao.

23

[1]Puli akawalola dimwe kwa dimwe wanthu wa balaza na kulonga, ''Lumbu zangu, nimesihi kulongozi ha Mulungu kwa
dhamila hadi vino dielo.'' [2]Kuhani mkulu Anania akawaamulu wadya watimalalile haguhi naye wamtoe mulomo
wankhe. [3]Ndipo Pauli akamlongela, ''Mulungu naakutoe weye, ukuta uhakigwe chokaa. Kukala ukinihukumu kwa shelia,
nawe koamulu nitoigwe kibidu cha shelia?''[4]Wadya wakalile watimalala haguhi naye wakalonga, ''Vino ndivyo
komdukana kuhani mkulu wa Mulungu?'' [5]Pauli akalonga, ''lumbu zangu, nie simanyile kwamba yuno ni kuhani mkulu.
Kwa kuwa iandikigwa, sekeulonge vihile kuchanya ya mtawala wa wanthu wankho.''[6]Pauli aonile ya kwamba upande
umwe wa balaza ni Msadukayo na wamwenga Mafalisayo, akaguta nyangi na kulonga, ''lumbu zangu, nie ni Mfalisayo,
mwana wa Mafalisayo. Ni kwa sababu ino notegemea kwa ujasili ufufulo wa wefile ninao hukumiwa nao.'' [7]Ayalongile
yano, malumbano makulu yakalawila baina ya Mafalisayo na Masadukayo, na mkutano ukagawanyika. [8]Kwani
Masadukayo hulonga hebule fufulo, msenga wala hebule roho, ila Mafalisayo hulonga yano yose yaaho.[9]Ghasia kulu

 generated on Sun Feb 1 03:25:14 2026

ikalawila na baadhi ya waandishi wakalile upande wa Mafalisayo wakatimalala na kujadili, wakilonga, ''hachionile
chochose kihile dhidi ya munthu yuno. Vilihi gesa roho au msenga kalonga na yeye?'' 10Wakati kulawila hoja kulu, mkulu
wa majeshi kaogoha kwama Pauli angelaluliwa vipande vipande na wao, hivyo akaamulu wanajeshi wahulumuke hasi
na kumsola kwa nguvu kulawa kwa wajumbe wa balaza, na kumgala muna ngome.11Chilo kiinzile Mndewa katimalala
haguhi naye na kulonga, ''Sekeuogohe, kwa kuwa kunishuhudila muna Yelusalemu, hivyo naulave ushahidi pia katika
Roma.''12Ahokuchile, baadhi ya Wayahudi watenda lagano na kutanga laana hachanya yao wenyewe: walonga ya
kwamba sekewadye wala kung'wa chochose mpaka ahowamkome Pauli. 13Kukala na wanthu zaidi ya alobaini ambao
walitenda njama ino.14Wakaita wakulu wa makuhani na walala na kulonga, ''Chijiika wenyewe mui laana kulu,
sekechidye chochose hadi ahochimkome Pauli. 15Hivyo lelo, balaza dimlongele jemedali mkulu amgale kumwenu, kana
kwamba moamula kesi yankhe kwa usahihi. Kumwetu cheye tuko tayali kumkoma kabla hezile hano.16Lakini mwana wa
dada yankhe na Pauli akahulika kwamba kukala na njama, akaita akaingila mgati ya ngome na kumlongela Pauli. 17Pauli
akamtanga akida imwe akalonga, ''Msole mbwanga yuno ka jemedali; maana ana mbuli da kumlongela.''18Basi akida
akamsola yula mbwanga akamgala kwa jemedali mkulu akamlongela, ''Pauli yula mfungigwa kanitanga akalonda
nikugalile mbwanga yuno kumwako. Ana mbuli da kukulongela.'' 19Yula jemedali mkulu akamtoza kwa mkono akajitenga
naye hankhanda, na akamuuza, ''Ni kinthu kilihi kolonda kunilongela?''20Mbwanga yula akalonga, ''Wayahudi
wamepatana kukulomba umgale Pauli igolo mui balaza kana kwamba wolonda kupantha habali zankhe kwa usahihi
zaidi. 21Basi weye sekeutogole kwa maana wanthu zaidi ya alobaini womviliza. Wamejifunga kwa laana, sekewadye wala
sekewang'we hata ahowamkome. Hata sambi wako tayali, wakigozela kibali kulawa kumwako.''22Basi yula jemedali
mkulu akamleka mbwanga aite zankhe, baada ya kumlagiza ''sekeumlongele munthu yeyose ya kwamba kunitaalifu
yano.'' 23Akawatanga maakida waidi akalonga watayalisheni asikali mia mbili kwita Kaisalia na asikali wakwela falasi
sabini, na wenye mikuki mia mbili, namuhalawe zamu ya nthatu ya ichilo. 24Akawalongela kuika wanyama tayali ambaye
Pauli atamtumia na kumsola goya kwa Feliki Gavana.25Akaandika balua kwa namna ino, 26Klaudio Lisia kwa Liwali
mtukufu Feliki, salamu. 27Munthu yuno kagwiligwa na wayahudi wakawa haguhi kumkoma, ndipo nikaita hamwe na
kikosi cha asikali nikamwokola, nipanthile habali ya kuwa yeye ni laia wa kilumi.28Nilonda kumanya hangi wameshitaki,
hivyo nikamgala mui balaza. 29Nikaona kwamba kakala kashitakiigwa kwa ajili ya maswali ya shelia yao, wala
hashitakiigwe mbuli dyodyose da kustahili kukomigwa wala kufungigwa. 30Kamala ikamanyika kumwangu kwamba
kuna njama dhidi yankhe, hivyo kwa halaka nikamlagiza kumwako, na kuwaangazila wanaomshitaki pia wagale
mashitaka dhidi yankhe kulongozi mmwanko. Wakalagana.''32Basi wadya asikali wakatii amli: wakamsola Pauli
wakamgala hata Antipatli. 31Siku iinzile, maasikali wengi wakawaleka wadya wakala falasi waite hamwe naye, nao
wakabwela zao muingome. 33Na wakwela falasi wafikile Kaisalia, na kumwinkha liwai ila balua, wakamuika Pauli
kulongozi mmwake.34Naye liwali aisomile balua, akamuuza Pauli kalawila jimbo dilihi; amanyile ya kwamba ni munthu
wa Kilikia, 35akalonga, ''Nanikuhulike weye aho weze wadya wakushitakile,'' akaamulu aikigwe muna ikulu ya Helode.

24

1Baada ya siku tano, Anania kuhani mkulu, baadhi ya walala na mlongaji imwe kotangigwa Teltulo, wakaita hadya.
Wanthu wano wagala mashitaka dhidi kwa gavana. 2Pauli aho atimalale kulongozi ha gavana, Teltulo akandusa
kumshitaki na kulonga kwa gavana, ''kwa sababu yako china amani nkhulu; na kwa maono yankho yogala mageuzi
yanogile katika taifa dyetu; 3basi kwa shukulani zose chohokela kila kinthu kokitenda, Wasalam mheshimiwa Feliki.
4Lakini sekenikuchokoze zaidi, nokusihi unitegeleze mbuli ndodo kwa fadhila zankho. 5Kwa maana chipata munthu yuno
mkolofi, na kosababisha Wayahudi wose kuasi muiisi. Kaidi ni kilongozi wa madhehebu ya Wanazolayo. (Zingatia:
Hanthu ya mbuli ya msitali uno 24:6 6Na kaidi kageza kuditanga hekalu unajisi hivyo tukamgwila, hauhali mui nakala
zinogile za umwaka). (Zingatila: Msitali uno7Lisiasi, afisa, keza na akamsola kwa nguvu muimikono mmwetu, hauhali
mui nakala za maandiko ya umwaka). 8Ukimuuza Pauli kuhusu mbuli zino, hata naudahe kujifunza ni kinthu gani
chimshitaki.'' 9Wayahudi nao wakamshitaki Pauli, wakilonga kwamba yano mbuli yakala kweli.10Liwali ahoamuingile
mkono ili Pauli alonge, Pauli alijibu, ''Nomanya ya kwamba kwa miaka mingi kukala mwamuzi wa taifa dino, na nina
seko kujieleza mwenyewe kumwako. 11Kodaha kuhakikisha kuwa hazifosile siku zaidi ya kumi na mbili tangu nikwelile
kwita kuabudu Yelusalemu. 12Na wanithinkhile muna hekalu, sibishane na munthu yeyose, na sitendile fujo muna
mkutano, wala muna masinagogi wala mgati ya mji; 13na wadya hawadaha kuhakikisha kumwako mashitaka woyashitaki
dhidi yangu.14Ila nokili dino kumwako, ya kwamba kwa nzila idya ambayo woitanga dhehebu, ka nzila hiyo hiyo
nomtumikila Mulungu wa tati zetu. Nie ni mwaminifu kwa yose yauko mui shelia na maandiko ya walotezi. 15Nina ujasili
udya udya kwa Mulungu ambao hata hao nao wougozela, kwiza kwa fufulo wa wefile, kwa wose wenye haki na webule
na haki pia; 16na kwa dino, notende sankhani ili niwe na dhamila yabule na hatia kulongozi ha Mulungu na kulongozi ya
wanthu kufosela mbuli zose.17Lelo baada ya miaka mingi niza kugala msaada kwa taifa dyangu na zawadi ya fedha.
18Nitendile vino, Wayahudi fulani wa Asia wakaninthikana mgati ya shelehe ya utakaso mgati ya hekalu, bila kundi da
wanthu wala ghasia. 19Wanthu ambao iwapasa kuwapo kulongozi yako sambivi na walonge kila wawilenacho kuchanya
mmwangu gesa wana mbuli dyodyose.20Au wanthu wano wenyewe na walonge ni kosa dilihi wadionile kumwangu
ahonitamalale kulongozi ha balaza da kiyahudi; 21isipokuwa kwa ajili ya kinthu kimwe nikilongile kwa lwangi
ahonitimalalile mgati mmwao,' ni kwa sababu ya ufufulo wa wefile mweye monihukumu.''22Feliki kakala katalifiigwa
goya kuhusu nzila, na akauahilisha mkutano. Akalonga, ''Lisia jemedali ahoeze hasi kulawa Yelusalemu nanilave

maamuzi dhidi ya mashitaka yenu.'' [23]Ndipo akamwamulu akida amlinde Pauli, ili awe na nafasi na hata sekeaweaho
munthu wakuwalola mbuya zake sekewamsaidile wala wasimgendelele.[24]Baada ya siku kadhaa, Feliki akabwela na
Dlusila mkake akalile Myahudi, akatuma kumtanga Pauli na akategeleza kulawa kumwake habali za imani mgati ya
Kilisito Yesu. [25]Ila Pauli akalile akijadiliana naye kuhusu haki, kuwa na kiasi na hukumu naize, Feliki akapantha hofu
akajibu, ''genda kutali kwa sasa, ila nikipantha muda kaidi, nanikutange.''[26]Muda huo huo, kategemela kwamba Pauli
naamwinkhe fedha kwa hiyo akamtanga mala nyingi akalonga naye. [27]Ila miaka miidi ifosile, Polkio Festo akawa Liwali
baada ya Feliki, ila Feliki akalonda kujipendekeza kwa Wayahudi, hivyo akamleka Pauli hasi ya uangalizi.

25

[1]Ndipo Festo aingilile muna jimbo hidyo na baada ya siku nthatu kaita kulawa Kaisalia hadi Yelusalemu. [2]Kuhani mkulu
na Wayahudi mashuhuli wagala shutuma dhidi ya Pauli kwa Festo, na wamlonga kwa nguvu kwa Festo. [3]Na wamulomba
Festo fadhili kuchanya ya habali za Pauli apanthe kumtanga Yelusalemu ili wadahe kumkoma muinzila.[4]Lakini Festo
alijibu kwamba Pauli kakala mfungigwa muna Kaisalia, na kwamba yeye mwenyewe naabwele huko haluse. [5]Alilonga
''Kwa hiyo, wadya ambao wodaha, wodaha kwita huko na cheye. Gesa kuna kinthu kihile kwa munthu yuno, mopasigwa
kumshitaki.''[6]Baada ya kukala siku nane au kumi zaidi, akabwela Kaisalia. Na siku iinzile akakala muna kinthi cha
hukumu na kuamulu Pauli agaligwe kumwake. [7]Afikile, Wayahudi kulawa Yelusalemu wakatimalala haguhi, Wakalava
mashitaka mengi mazito ambayo hawadahil kuyathibitisha. [8]Pauli kajitetela na kulonga, 'Si dhidi ya zina da Wayahudi, si
kuchanya ya hekalu, na si kuchanya ya Kaisalia, nimetenda yehile.'[9]Lakini Festo kalonda kujipendekeza kwa Wayahudi,
na hivyo akamjibu Pauli kwa kulonga, 'Je, kolonda kwita Yelusalemu na kuhukumiigwa na nie kuhusu mbuli yano huko?'
[10]Pauli akalonga, 'notimalala kulongozi ya kinthi cha hukumu cha Kaisalia ambapo nopaswa kuhukumiigwa. Siwakosile
Wayahudi, gesa weye komanya goya.[11]Ikiwa nikosa na gesa nitenda kinachostahili chifo, silonda kudanganika. Lakini
gesa shutuma zaoo si kinthu, hebule munthu kodaha kunikabidhi kumwao. Nowalomba Kaisali.' [12]Baada ya Festo kulonga
na balaza akajibu, ''komulomba Kaisali; nauite kwa Kaisali.''[13]Baada ya siku, mwene Aglipa na Belnike walifika Kaisali
kutenda ziala lasmi kwa Festo. [14]Baada ya kukala aho kwa siku nyingi, Festo aliwasilisha kesi ya Pauli kwa mwene;
Akalonga, 'Munthu imwe kalekigwa hano na Feliki gesa mfungwa. [15]Nikalile Yelusalemu makuhani wakulu na walala wa
Wayahudi wadigala mashitaka kuchanya ya munthu yuno kumwangu, nao wauza kuchanya ya hukumu dhidi yankhe.
[16]Kwa dino nie niliwajibu kwamba si destuli ya Waloma kumlava munthu kwa upendeleo badala yankhe, mtuhumiigwa
kopaswa kuwa na nafasi ya kuwakabili washitaki wankhe na kujitetea dhidi ya tuhuma hizo.[17]Kwa hiyo, wezile hamwe
hano, sidahile kugozela, lakini siku iinzile nikala muna kinthi cha hukumu na kuamulu munthu huyo ageligwe mgati.
[18]Wakati washitaki watimalalile na kumshitaki, nilifikili kwamba hebule mashitaka makulu yagaligwe dhidi yankhe.
[19]Badala yankhe, wakala na mabishano fulani hamwe naye kuhusu dini yao na kuhusu Yesu ambaye kakala kadanganika,
lakini Pauli kodai kuwa yu hai. [20]Nikala nifumbigwa jinsi ya kuchunguza suala dino, na nikamuuza gesa aitile Yelusalemu
kuhukumiigwa kuhusu mbuli zino.[21]Lakini Pauli atangigwe aikigwe hasi ya ulinzi kwa ajili ya uamuzi wa Mwene,
niliamulu aikigwe hata nitakapomgala kwa Kaisali.' [22]Aglipa kalonga na Festo, ''ningependa pia kumtegeleza munthu
yuno.'' ''Festo, akalonga, ''igolo naumtegeleze.''[23]Hivyo igolo yankhe, Aglipa na Belnike walifika na shelehe nyingi, walifika
muna ukumbi na maafisa wa kijeshi, na wanthu mashuhuli wa mji. Na Festo alavile amli, Pauli kageligwa kumwao.
[24]Festo akalonga, ''Mwene Aglipa, na wanthu wose ambao wapo hano hamwe nacheye, nomwona munthu yuno; jumla
yose ya Wayahudi huko Yelusalemu na hano pia walonda niwashauli, na wao wakaguta nyangi kumwangu kamba
sekeaishi.[25]Nodiona kwamba hatendile dyodyose dostahili chifo; lakini kwa sababu kamtanga Mwene, niamula kumgala
kumwake. [26]Lakini nabule kinthu dhahili cha kuandika kwa Mwene. kwa sababu ino, nimgala kumwako, hasa kumwako
weye, Mwene Aglipa, ili nipanthe kuwa na kinthu cha kuandika kuhusu kesi. [27]Kwa kuwa noona yabule maana kumgala
mfungigwa na bila kulagisa mashitaka yomkabili.

26

[1]Hivyo, Aglia akamlongela Pauli, 'Koluhusiigwa kujitetea.' Ndipo Pauli akagolosa mkono wankhe akajitetea vino.
[2]''Nojiona mwenye senkho, Mwene Aglipa ili kutenda kesi yangu kulongozi mmwako dielo dhidi ya mashitaka yose ya
Wayahudi. [3]Hasa, kwa sababu weye ni mtaalamu wa destuli za Wayahudi na maswali. Hivyo nolomba unitegeleze kwa
uvumilivu.[4]Kweli, Wayahudi wose womanya jinsi nilivyoishi tangu ubwanga wangu muna taifa dyangu uko Yelusalemu.
[5]Womanya tangu mwanduso na wopasigwa kutogola kwamba niliishi gesa Mfalisayo, dhehebu lenye mtimalalo mkali
mui dini yenthu.[6]Lelo nitimalala hano nihukumiigwe kwa sababu nie nolola ahadi ambayo Mulungu kaitenda na tati
zetu. [7]Ino ni ahadi ambayo makabila yenthu kumi na maidi yotumila kuhokela gesa wakimwabudu Mulungu kwa bidii
ichilo na imisi. Ni kwa ajili ya tumaini dino, mwene Aglipa kwamba Wayahudi wonishitak. [8]Hangi yeyose ngati mmwenu
kofikili ni ajabu kwamba Mulungu hufufula wefile?[9]Wakati umwe nifikili mwenyewe kwamba nitendile mbuli mengi
dhidi ya zina da Yesu wa Nazaleti. [10]Nitenda yano katika Yelusalemu; Niwafngaa waamini webgi mudigeleza, na nikala na
mamlaka kulawa kwa wakuli wa makuhani kutenda hivyo; na wakati wokomigwa, nitoa kula dhidi yao. [11]Mala nyingi
niliwaadhibu katika masinagogi yose na nigeza kuwatendela waikane imani yao. Nikala na hasila nkhani kuchanya
mmwao na waniwinga hata katika miji ya ugenini.[12]Wakati nikalile nikitenda yano, nita Dameski, nikiwa na mamlaka na
malagilizo kulawa kwa makuhani wakulu; [13]nikalile muinzila wakati wa imisi, Mwene, niona bunkhulo kulawa kuulanga
ukalile mkali kufosa zua na uling'aa kuchizunguka nie na wanthu wakalile wakisafili hamwe nanie. [14]Cheye wose

 generated on Sun Feb 1 03:25:14 2026

chilagalile hasi, nihulika lwangi ikilonga na nie ikilonga katika lugha ya Kieblania: 'Sauli Sauli! Hangi konitesa? Ni vidala
kumwako kuutoa teke mchokoo.15Ndipo nilongile, 'Weye ni niani, Mndewa?' Mndewa akajibu 'Nie ni Yesu ambaye
konitesa. 16Lelo inuka utimalale kwa migulu yankho; sababu kwa kusudi dino nie nioneka kumwako, nikuteula kuwa
mtumigwa na shahidi nchanya ya mbuli ambayo komanya kuhusu nie sambi na mbuli nanikulagise baadaye; 17na
Nanikuokole kulawa kwa wanthu wa Mataifa ambapo nokutuma, 18fungula meso yao na kuwalava mudiziza kwita mui
bunkhulo na kulawa mui nguvu za kinyamkela wambiduile Mulungu; ili wapanthe kuhokela kulawa kwa Mulungu
msamaha wa ubananzi na ulithi ambao niwenkha wadya niwatengile kwa imani iliyo kumwangu.19Hivyo mwene Aglipa,
sidahile kuasi maono ya kuulanga, 20lakini, kwa wadya walio katika Dameski kwanza, na kamala Yelusalemu na nchi yose
ya Yudea, na pia kwa wanthu wa mataifa wamwenga, nilihubili kwamba watubu na kumbidukila Mulungu, watende
matendo yostahili toba. 21Kwa sababu hiyo Wayahudi wanigwila mudihekalu, wakigeza kunikoma.22Mulungu kanisaidila
mpaka sambi, hivyo notimalala na kushuhudila kwa wanthu wa kawaida na kwa wala wakulu kuchanya ya yala ambayo
walotezi na Musa walonga nayalawile na si vimwenga; 23kwamba Kilisito lazima atateseka na atakuwa wa mwanduso
kufufuka kulawa kwa wefile na kutangaza bunkhulo kwa Wayahudi na wanthu wa mataifa.24Pauli akomelezile kujitetea
Festo akalonga kwa lwangi mkulu 'Pauli, weye ni mbozi! masomo yankho yakutenda uwe mbozi. 25Lakini Pauli akalonga,
Nie si mbozi, mheshimiwa Festo; lakini kwa ujasili nolonga mbuli za ukweli muhala. 26Kwa kuwa mwene komanya
kuhusu mbuli zino; na hivyo, nolonga kwa uhulu kumwake, kwa maana nina hakika kwamba hebule dyodyose difisigwe
kumwake; kwa kuwa dino haditendigwe hankhanda.27Je, Koamini mlotezi, Mwene Aglipa? Nomanya kwamba koamini.'
28Aglipa akamlongela Pauli, 'Kwa muda mguhi kodaha kunishawishi nie na kunitenda Mkilisito? 29Pauli akalonga
''Namulomba Mulungu kwamba, kwa muda mguhi au mtali, si weye tu, bali pa wose wonihulika dielo, weye gesa nie,
lakini bia ino minyololo ya mudigeleza.''30Ndipo mwene akatimalala na liwali, na Belnike pia, na weye wakalile wakala
hamwe nao, 31ahowahalawe muukumbi, walonga wao kwa wao na kulonga, 'Munthu yuno hastahili chifo wala kifungo.'
32Aglipa akamlongela Festo, ''Munthu yuno adahile kuikigwa hulu gesa sekealonde lufani kwa Kaisali.''

27

1Ahoiamuligwe kwamba cholondigwa tusafili kwa mazi kwita Italia, walimkabidhi Pauli na wafungigwa wamwenga kwa
afisa wa jeshi da Kiloma atangigwe Julio, wa Kikosi cha Agustani. 2Chikakwela meli kulawa Adlamitamu, ambayo ikala
ikiita hankhanda ya pwani ya Asia. Hivyo chikaingila muibahali. Alistaka kulawa Thesolanike ya Makedonia akaita
hamwe nacheye.3Siku iinzile chikata nanga katika mji wa Sidoni, ambapo Julio kamtendela Pauli kwa ukalimu na
akamluhusu kwita kwa mbuya zake kuhokela ukalimu wao. 4Kulawa aho chikaita muibahali chikagenda kuzunguka
kisiwa cha Kiplo ambacho kikala kikinga mbeho, kwa sababu mbeho ukala ukichikabili. 5Baada ya kuwa chita muna mji
yaliyo haguhi na Kilikia na Pamfilia, chikeza Mila, mji wa Lisia. 6Hadya yula afisa wa jeshi da Kiloma, akaitinkha meli
kulawa Alexandlia ambayo ikala ikiita kwitila Italia. Akachikweleza mgati mmwake.7Baada ya kuwa chita lugaluga kwa
siku nyingi na hatimaye tukawa chifika kwa taabu haguhi na Kinidas, mbeho hauchiluhusile kaidi kwita nzila hiyo, hivyo
chikaita hankhanda ya kivuli cha Klete chikiukinga upepo, mkabala na Salmone. 8Chikaita hankhanda ya pwani kwa
udala, mpaka chikafika hanthu patangigwe Fali Haveni ambayo ya haguhi na mji wa Lasi.9Chikala chisola muda mwingi
nkhani, na muda wa mfungo wa Kiyahudi ukala ufosa pia, na sambi ikala ni hatali kuendelea kwita. Hivyo Pauli
akachionya, 10na kulonga, ''Wanawalume, noona nthambo ambayo cholonda chiisole itakuwa na madhala na hasala
nyingi, siyo tu mizigo na meli, lakini pia ya maisha yenthu.'' 11Lakini afisa wa jeshi da Kiloma akamtegeleza nkhani
mndewa wankhe na mmiliki wa meli, kufosa mbuli yala ambayo yalongigwa na Pauli.12Kwa sababu bandali haikalile
hanthu lahisi kukala wakati wa mbeho, mabahalia wengi wakashauli chite kulawa hadyam ili kwa namna yoyose
chikidaha kuufikila mji wa Floinike, chikale hadya wakati wa mbeho. Foinike ni bandali huko Klete, na yolola kaskazini
mashaliki na kusini mashaliki. 13Mbeho ya kusini uandusile kuvuma lugaluga, mabahalia wakafikili wapantha kila
ambacho wakala wolonda. Wakang'ola nanga na kwita hankhanda ya Klete haguhi na pwani.14Lakini baada ya muda
mguhi mbeho mkali, utangigwe Wa kaskazini mashaliki, ukandusa kutoa kulawa ng'ambo ya kisiwa. 15Wakati meli
ielemeligwe na kupotigwa kuukabili mbeho, chitogolana na hali hiyo, chigenda nao. 16Tukakimbila kufosela udya upande
ukalile woukinga upepo wa kisiwa chotangigwa Kauda; na kwa taabu nkhani chifanikiigwa kuuokola mtumbwi.17Baada
ya kuwa waivuta, watumila lugozi kuifunga meli. Waogoha kwamba chidahile kwita mui hanthu ha msanga mwingi da
Syiti, hivyo wakahulumusha nanga na waendeshigwa hankhanda. 18Chitoigwa kwa nguvu nkhani na dholuba, hivyo siku
iinzile mabahalia wakandusa kukwasa mizigo kulawa muimeli.19Siku ya nthatu, mabahalia wakandusa kuyalava mazi
kwa mikono yao wenyewe. 20Wakati ambapo zua na nthondo hazichiangazile kwa siku nyingi, inkhali dholuba nkhulu
ichitoa, na matumaini kwamba tungeokolewa yahalawa.21Baada ya kuwa waita muda mtali bila ndiya, aho Pauli
akatimalala mgati ya mabahalia akalonga, ''Wanawalume, mpasigwa mnitegeleze, na sekeching'ole nanga kulawa Klete,
ili kupantha yano madhala na hasala. 22Na sambi nowafaliji mjigele moyo, kwa sababu sekekuwe na upotevu maisha
mgati mmwetu, isipokuwa hasala ya meli tu.23Kwa sababu chilo kifosile msenga wa Mulungu, ambaye huyo Mulungu nie
ni wankhe, na ambaye nomwabudu pia - msenga wankhe katimalala hankhanda mmwangu 24na kulonga, ''Usiogohe
Pauli. Lazima utimalale kulongozi ha Kaisali, na lola, Mulungu katika wema wankhe kakwinkha wano wose ambao woita
hamwe nawe. 25Hivyo, wanawalume, jinkheni moyo, kwa sababu nomwamini Mulungu, kwamba itakuwa gesa
nilongeligwe. 26Lakini lazima chilumile kwa kutoigwa katika baadhi ya visiwa.''27Ifikile ichilo wa kumi na nne, chikalile
chikiendeshigwa huko na huko mui bahali ya Adlatik, gesa ichilo wa manane vino, mabahalia wafikili kwamba

wamekalibia isi kavu. [28]Watumila milio kupima kina cha mazi na wakapantha mita thelathini na sita, baada ya muda
mguhi wakapima kaidi wakapantha mita ishilini na saba. [29]Wakaogoha mwanduso chodaha kugonga miamba, hivyo
wakahulumua nanga nne kulawa katika hanthu ha kuikila nanga na wakalomba kwamba imitondo ize haluse.[30]Wadya
mabahalia wakala wolonda namna ya kuitekeleza ila meli na walizishusha muimazi boti ndodo ndodo za kuokolela
maisha, na wakajitenda kwamba wokwasa nanga kulawa hanthu ha kulongozi ya boti. [31]Lakini Pauli akamlongela yula
asikali wa jeshi da Kilumi na wala asikali, ''Hamdaha kuokoka isipokuwa wano wanthu wosigala mui meli.'' [32]Kamala
wose asikali wakalonda lugozi za idya boti na ilekigwa isoligwe na mazi.[33]Wakati bunkhulo da mitondo ukalile kojitokeza,
Pauli akawasihi wose angalau wadya kidodo. Akalonga, ''Ino ni siku ya kumi na nne mogozela bila kudya, hamdile
kinthu. [34]Hivyo nowasihi msole ndiya kidodo, kwa sababu ino ni kwa ajili ya kuishi kuwenu; na hebule hata unyele umwe
wa mitwi yenu naukwage. [35]Akalile kalonga hayo, akasola mgate akamshukulu Mulungu kulongozi ha meso ya kila
muthu. Kamala akaumega mgate akandusa kudya.[36]Kamala wose wakageligwa moyo na wao wakasola ndiya. [37]Chikala
wanthu 276 mgati ya meli. [38]Ahowadile kale vya kutosha, waitenda meli nyepesi kwa kuchinkha ngano mgati ya bahali.
[39]Ikalile imisi, hawaitambule isi kavu, lakini wakalola hanthu ya isi kavu iingilile muimazi ikalile na msanga mwingi.
wakajadiliana gesa wodaha kuiendesha meli kwitila aho. [40]Hivyo wakazilegeza nanga wakazileka muibahali. Katika
muda huo huo wakazilegeza lugozi za tanga na wakaiinula hanthu ha kulongozi mui mbeho, hivyo wakaita mui hiyo
hanthu ha msanga mwingi. [41]Lakini wakeza hanthu ambapo mikondo miidi ya mazi yotinkhana, na meli ikaita
muumsanga. Na ila hanthu ha kulongozi ya meli ikakwama hadya na haidahile kulawa, lakini hanthu ha kulongozi ha
meli ikandusa kulawa, lakini hanthu ha kulongozi ya meli ikandusa kubeneka kwa sababu ya ukali wa mawimbi.
[42]Mpango wa wadya asikali ukala ni kuwakoma wafungigwa,ili kwamba hebule ambaye angeogelea na kuhalawa.
[43]Lakini yula asikali wa jeshi da Kiloma kalonda kumwokola Pauli, hivyo akautimalalisha mpango wao; na akawaamulu
wadya ambao wodaha kuogelea, wazumphe kulawa muimeli mwanduso na waite isi kavu. [44]Kamala wanawalume
wamwenga wolonda, wamwenga kuchanya ya vipande vya mbao na wamwenga kuchanya ha vinthu vimwenga kulawa
mui meli. Kwa nzila ino ikalawila kwamba wose tukafika goya isi kavu.

28

[1]Chifikishigwe goya, chitambula kwamba kisiwa chotangigwa Malta. [2]Wanthu wenyeji wa hadya si tu kwamba wachinkha
ukalimu wa kawaida, bali waliwasha moto na kutukalibisha wose, kwa sababu ya mvula na mbeho ikalile ikiendelea.
[3]Lakini Pauli akalile amekusanya mzigo wa ngodi na kuuika muumoto, zoka mdodo mui sumu akalawa mui zila ngodi
kwa sababu ya dila vuke, na akajizungusha mui mkono wankhe. [4]Wanthu wenyeji wa hadya waonile mnyama
ananing'inia kulawa mui mkono wankhe, wakalongana wao kwa wao, ''Munthu yuno hakika ni mkomaji ambaye
kahalawa muibahali, lakini haki haimluhusu kuishi.''[5]Lakini yeye akamkwasila huyo mnyama muna moto na hapatile
madhala yoyose. [6]Wao wamgozela avimbe kwa homa au alagale ghafla na kudanganika. Lakini baada ya kumlola kwa
muda mtali na kulola kwamba hebule mbuli ambadyo si da kawaida kumwake, wabidula mawazo yao na kulonga kakala
mulungu.[7]Basi hanthu hadya haguhi pakala na aldhi ambayo ikala mali ya mkulu wa kisiwa, munthu atangiwe Pablio.
Alitukalibisha na kutukalimu kwa siku nthatu. [8]Ilawila kwamba tata wa Pablio katozigwa na homa na utamu wa kuhala.
Na pauli ahoamwitile, kalomba, akaika mikono kuchanya mmwake, na kumhonya. [9]Baada ya dino kulawila, wanthu
wamwenga hadya muikisiwa wakalile wolumwa pia waita na wahonygwa. [10]Wanthu wakatuheshimu kwa heshima
nyngi. Chikalile chojiandaa kwita, wachinkha vila chivilondile.[11]Baada ya miezi minthatu, chita mgati ha meli ya Iskanda
ambayo ikala itoigwa mbeho aho kisiwani, ambayo vilongozi wankhe wakala lumbu waidi mapacha. [12]Baada ya kuwa
tumetua muna mji wa Silakusa, chikala hadya siku nthatu.[13]Kulawila hadya chita tukafika mji wa Legio. Baada ya siku
imwe mbeho wa kusini ulawila ghafla, na baada ya siku mbili chikafika katika mji wa Putoli. [14]Huko chiwanthika baadhi
ya lumbu na chikalibishwa kukala nao kwa siku saba. Kwa nzila ino chikeza Lumi. [15]Kulawa huko wadya lumbu, baada
ya kuwa wahulika mbuli zenthu, weza kuchihokela huko soko da Apias na Hotel nthatu. Pauli awaonile wadya lumbu
alimshukulu Mulungu akajigela usafili.[16]Chiingilile Roma, Pauli aliluhusiwa kuishi mdumwe hamwe na yula asikali
akalile akimlinda. [17]Basi ikala baada ya siku nthatu Pauli kawatanga hamwe wadya wanawalume wakalile vilongozi
mgati ya Wayahudi. Wezile hamwe, kalonga kumwao, ''Lumbu, hamwe na kwamba sitendile bananzi dyodyose kwa
wanthu wano au kutenda kibidu na talatibu za matata zenthu wachilongole, nilavigwa gesa mfungwa kulawa
Yelusalemu hadi mui mikono ya Walumi. [18]Baada ya kunihoji, walitamani kunileka hulu, kwa sababu kukala hebule
sababu kumwangu nie ya kustahili adhabu ya chifo.[19]Lakini wadya Wayahudi walongile kibidu cha shauku yao,
nilazimika kukantha lufaa kwa Kaisali, japokuwa haikalile kana kwamba nogala mashitaka kuchanya ya taifa dyangu.
[20]Kwa sababu ya kukantha kumwangu lufaa, hivyo, nilomba kuwalola na kulonga namweye. Ni kwa sababu ya kila
ambacho Isilaili anaujasili kwacho, nifungigwa na kifungo kino.[21]Kamala wakamlongela, ''Hachiwahile kuhokela balua
kulawa Yudea kukuhusu weye, wala hebule lumbu ezile na kulava taalifa au kulonga mbuli dyodyose dihile kuhusu
weye. [22]Lakini cholonda kuhulika kulawa kumwako kofikili mbwani kuhusu dino kundi da wanthu wano, kwa sababu
yomanyika kumwetu kwamba dolonga kibidu kila hanthu.''[23]Wakalile wametenga siku kwa ajili yankhe, wanthu wengi
zaidi wamwizila akalile koishi. Kalonga dila mbuli kumwao na kushuhudia kuhusu umwene wa Mulungu. Kageza
kuwashawishi kuhusu Yesu, kwa namna zose mbili kulawa katika shelia za Musa na kulawana kwa walotezi, kwandusila
imitondo hadi jioni. [24]Baadhi yao walishawishika kuhusu mbuli yadya yalongigwe, wakati wamwenga hawakuamini.
[25]Wapotigwe kutogolana wao kwa wao, wahalawa baada ya Pauli kudilonga mbuli dino dimwe, ''Roho Mtakatifu kalonga

goya kufosela Isaya mlotezi kwa tati zetu. [26]Kalonga, 'Genda kwa wanthu wano ulonge, ''Kwa magutwi yenu namuhulike, lakini sekemuelewe; Na kwa meso yenu namuone lakini sekemtambule.[27]Kwa ajili ya mioyo ya wanthu wano ikala dhaifu, magutwi yao yahulika kwa taabu, wamefumba meso yao; ili kwamba sekewezekutambula kwa meso yao, na kuhulika kwa magutwi yao, na kuelewa kwa mioyo yao, na kubiduka kaidi, na niwahonyile.''[28]Kwa hiyo, mopasigwa kumanya kwamba uno wokovu wa Mulungu ugaligwa kwa wanthu wa Mataifa, na nawategeleze.'' (Zingatila: Msitali uno [29]''Wakati akalile katimalala mbuli zino, wayahudi wahalawa, wakiwa na mashindano makulu mgati mmwao,'' hauhali mui nakala zinogile za umwaka).[30]Pauli kakala muna nyumba yankhe ya kupanga kwa miaka yose miidi, na aliwakalibisha wose wezile kumwake. [31]Kakala akihubili umwene wa Mulungu na kakala akifundisha mbuli kuchanya ya Mndewa Yesu Kilisito kwa ujasili wose. Hebule amzuile.